

Handreiking Brede intake

Mei 2023

Leraren voor morgen

Landelijke werkgroep EVC-en
vrijstellingenbeleid lerarenopleidingen

Inhoud

Inleiding	2
Richtlijnen voor Intakers en assessoren	3
1. De brede intake.....	4
1.1 Procesfasen.....	4
1.2 EVC-proces van begin tot einde	7
1.3 Stroomschema deeltijdse opleidingsvarianten (incl. ZIB).....	8
2. Rollen en taken.....	9
2.1 Taken intaker	9
2.2 Taken EVC-assessor	9
2.3 Taken examencommissie	9
2.4 Profiel Intaker.....	11
2.5 Beroepsprofiel EVC-assessor.....	13
3. Landelijk beoordelingskader EVC-assessment.....	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Opbouw van het EVC-assessmentdossier	15
4. Training ter voorbereiding op rol van Intaker.....	16
5. Training ter voorbereiding op de rol van EVC-assessor	17
6. Richtlijn voor professionalisering tot EVC-assessor	19
6.1 Inleiding	19
6.2 Doelstellingen	19
6.3 Het professionaliseringsprogramma voor assessoren.....	19
7. Van EVC-Assessment naar studieplan	22
7.1 Van EVC-assessment naar studieplan	22
7.2 De Onderwijs- en examenregeling (OER)	23
Bijlagen	24
Bijlage 1 Harmonisatie-instrument leeruitkomsten	25
Bijlage 2 Toelichting harmonisatie-instrument.....	27
Bijlage 3a Portfolio format Zelfevaluatie kandidaat.....	28
Bijlage 3b Zelfcheck Vakbekwaamheden van de Leraar 2e graads.....	30
Bijlage 4a Intakeformulier	32
Bijlage 4b Voorbeeldvragen intaker	34
Bijlage 5 Het formulier (zelf)beoordeling EVC op basis van de bekwaamheidseisen	36
Bijlage 6 Het formulier op basis van vrijstellingen gebruikt voor de assessmentrapportage	40
Bijlage 7 Het formulier (zelf)beoordeling EVC op basis van de leeruitkomstgebieden.....	42
Bijlage 8 Tips en kwaliteitscriteria voor bewijsvoering	47
Bijlage 9 Professionaliseringstraject tot expert assessoren.....	49
Bijlage 10 ADVIESFORMULIER NAV INTAKEGESPREK in EVC-PROCEDURE	51
Bijlage 11 STARRT-formulier bij de bekwaamheid	53
Bijlage 12 Rapportage EVC-assessment.....	54

Inleiding

Deze handreiking is bedoeld voor instellingen die een brede intake aanbieden aan diegenen die leraar willen worden in het basis- of voortgezet onderwijs en daarvoor op zoek zijn naar een passend opleidingstraject dat recht doet aan hun al eerder opgedane kennis en ervaring, anders gezegd aan hun eerder verworven competenties.

Een brede intake houdt in dat een kandidaat (student of cursist) zich met CV, behaalde diploma's, de zogenaamd eerder verworven kwalificaties (EVK's) en eerder verworven competenties (EVC's) kan melden voor een intakegesprek waarin de intaker op basis van de informatie van de kandidaat niet alleen aangeeft welke mogelijke opleidingstrajecten er zijn, maar ook welke het meest passend kan zijn gegeven de situatie van de kandidaat met het oog op mogelijke vrijstellingen voor EVK's en EVC's.

Deelname aan een specifiek traject is alleen mogelijk als de kandidaat voldoet aan de vooropleidingseisen. Is dit niet het geval, dan kan de kandidaat die 21 jaar of ouder is worden gewezen op de mogelijkheid van het afleggen van een toelatingstoets.

Voorafgaand aan de hier beschreven brede intakeprocedure wijst de examencommissie de EVC-Assessoren aan en erkent de intaker.

In dit document wordt aandacht besteed aan de volgende trajectmogelijkheden:

1. Deeltijd bachelor
Voor een kandidaat die zich als student wil inschrijven bij een opleiding en beschikt over EVK's en EVC's, staan, afhankelijk van de situatie, verschillende mogelijkheden open om deze te laten waarderen, waaronder het EVC-assessment¹.
2. Zijinstroom in beroep
Een kandidaat met een afgeronde hbo- en of wo bachelor, die verplicht werkzaam is op een school voor primair of voortgezet onderwijs, kan zich als cursist inschrijven bij een opleiding.

¹ We gaan in deze handreiking uit van het landelijk vastgestelde assessorenprofiel zoals ontwikkeld door het Landelijk Expertisenetwerk Assessments (LENA) en goedgekeurd door LOBO en ADEF.

Richtlijnen voor Intakers en assessoren

In de notitie *Beleidsadvies vormgeving EVC-procedures lerarenopleidingen, 2021* van de landelijke werkgroep EVC- en vrijstellingenbeleid heeft de werkgroep een landelijke richtlijn voor de EVC-assessmentprocedure opgesteld. De Stuurgroep lerarenopleidingen van de Vereniging hogescholen heeft dit beleidsadvies in het kader van het *Bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen (okt. 2021)* in februari 2021 vastgesteld. Studiejaar 2021-22 en 2022-23 stonden in het teken van het uitvoeren van EVC-pilots bij diverse hogescholen om deze richtlijn te testen en deze zo nodig op basis van de resultaten bij te stellen. De nu voorliggende herziene handreiking is het resultaat van de feedback verkregen dankzij de EVC-pilots, de klankbordgroep, landelijke studiedagen en het Veloncongres.

Uitgangspunten van de EVC-assessments:

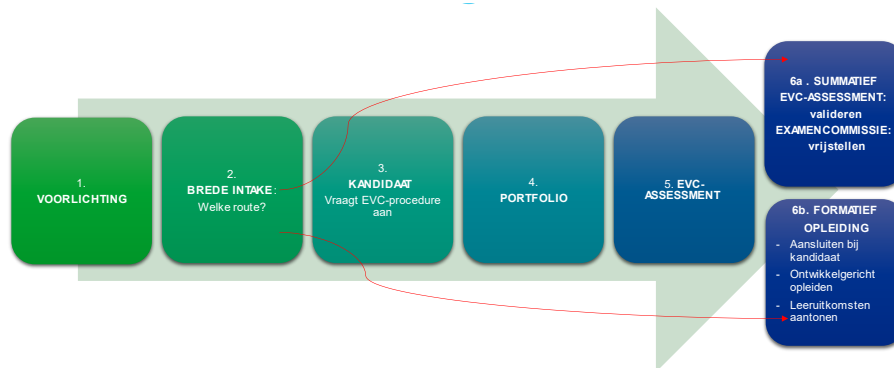
- uitgevoerd door geschoolde intakers en assessoren van de eigen hogescholen
- gebaseerd op de landelijk geldende bekwaamheidseisen, die vertaald zijn in concrete leerresultaten met daarbij behorende leeruitkomsten.
- Uitgevoerd met een EVC-instrumentarium dat minimaal de volgende onderdelen bevat:
 - Deelnemershandleiding met daarin de beschreven Leeruitkomsten/Opleidingsdoelen/Onderwijseenheden / bekwaamheidseisen en uitleg hoe deze zijn aan te tonen.
 - Handleiding voor EVC-intakers en EVC-assessoren
 - Beschreven Assessmentprocedure (intake, evt. proeftoetsen, CGI)
 - Beoordelingskader voor assessoren
 - Het toevoegen van een format voor het assessmentdossier
 - Een duidelijke vertaling van het landelijke beoordelingskader (gebaseerd op de landelijk geldende bekwaamheidseisen/leeruitkomstgebieden) van het EVC-assessment naar de eigen leeruitkomsten/eindtermen van de opleiding, die ter goedkeuring is voorgelegd aan de examencommissie (en bij voorkeur in een vroeg stadium met de examencommissie is besproken).

Deze handreiking biedt:

1. Beschrijving van rollen en taken van de verschillende actoren (kandidaten, intakers, examinatoren/assessoren, examencommissies)
2. Overzicht procesfasen brede intake
3. Verschillende instrumenten Landelijk beoordelingskader EVC-assessment
4. Training ter voorbereiding op de rol van de intaker
5. Training ter voorbereiding op de rol van EVC-assessor
6. Richtlijn voor professionalisering tot EVC-assessor
7. Van EVC-assessment naar studieplan
8. Als bijlagen zijn de benodigde formulieren opgenomen

1. De brede intake

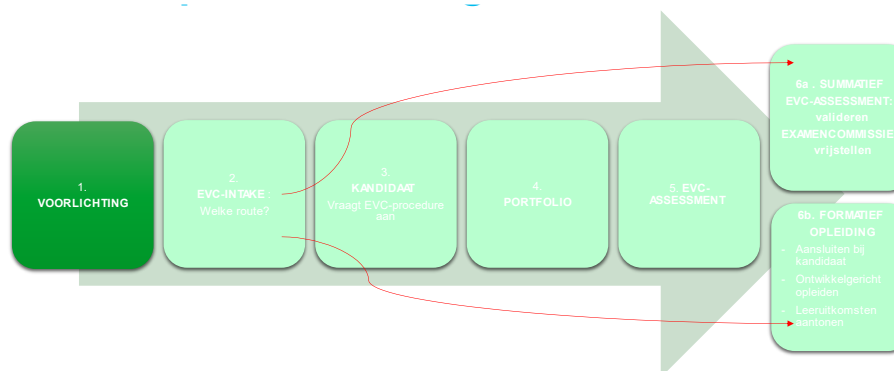
1.1 Procesfasen

Figuur 1

1. Voorlichting algemeen

De potentiële student/cursist krijgt voorlichting over de mogelijke deeltijdse opleidingsroutes via website, informatiefolder, oriëntatiebijeenkomst of tijdens een open dag. Hierbij is het van belang een zo breed mogelijk overzicht te geven van mogelijke trajecten die passen bij de opleidingsbehoefte zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden.

Figuur 2

2. De brede intake

Indien de potentiële student/cursist kiest voor een deeltijdse opleidingsvariant vindt het intakegesprek plaats.

Tijdens het intakegesprek bevraagt de Intaker de potentiële student/cursist en geeft een advies over:

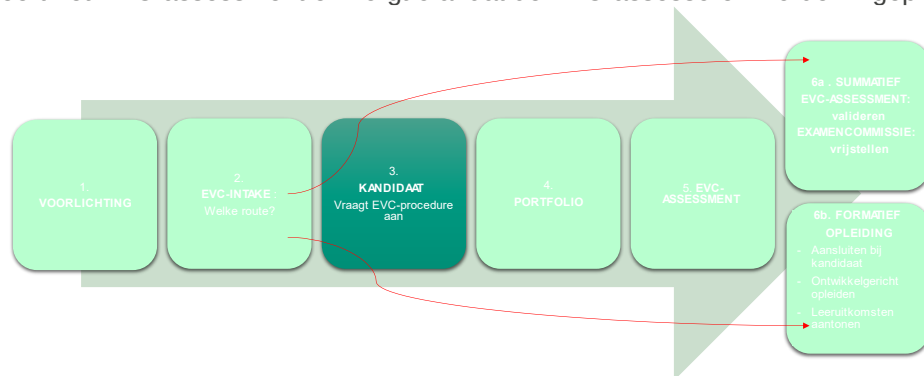
1. De mogelijke routes die leiden naar de gewenste lesbevoegdheid.
2. Welke route het best past bij zijn leerstijl/werksituatie/privésituatie.
3. Welke leerervaringen en eerder verworven kwalificaties bij inschrijving als student kunnen leiden tot:
 1. Vrijstellingen o.b.v. eerder verworven kwalificaties (EVK)
 2. Vrijstellingen o.b.v. EVC op de generieke bekwaamheden vakdidactiek en pedagogiek
 3. Vrijstellingen o.b.v. EVC op de vakinhoud
- Welke leerervaringen en eerder verworven kwalificaties bij inschrijving als cursist kunnen leiden tot een traject als zij instromen in het beroep

In geval de student geen vrijstelling wenst aan te vragen, kan deze in geval van een curriculum op basis van leeruitkomsten, ervoor kiezen validering aan te vragen tijdens de opleiding (leerwegonafhankelijke toetsing (validering in de zin van toelaten van eigen bewijsmateriaal van de student)).

Op basis van deze brede intake wordt advies gegeven op de bovenstaande punten en over het wel/niet aanvragen van een eventueel EVC-assessment. Op deze laatste mogelijkheid gaan we hieronder nader in (Op de route van zijnstroom in het beroep wordt hier niet verder ingegaan.) (zie ook figuur 5; paragraaf 1.3)

3. Aanvraag EVC- assessment

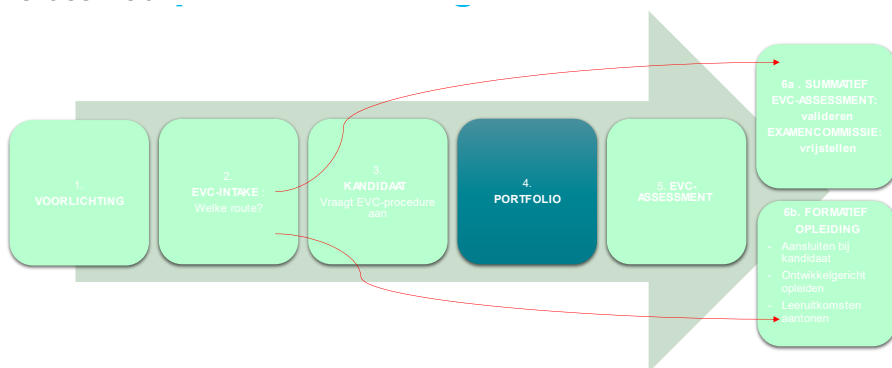
De student die naast EVK's minimaal 15 EC's o.b.v. EVC zou kunnen laten waarderen in een EVC-assessment conform inschatting intaker, vraagt zelf het EVC-assessment aan middels het aanvraagformulier EVC-procedure. Bij het aanvraagformulier levert de student een actueel CV en het bindend advies van de Intaker. Het aanvraagformulier en het CV worden bij de binnen de instelling aangewezen instantie (dit kan een assessmentbureau zijn) ingeleverd. Deze instantie organiseert het EVC-assessment en zorgt o.a. dat de EVC-assessoren worden ingepland.

Figuur 3

4. Portfoliofase

In deze fase werkt de student aan zijn EVC-portfolio op basis van het bindend advies van de Intaker en verzamelt de bewijsmaterialen in een portfolio conform de richtlijnen en het portfolioformat (zie bijlage 3). Hierbij kan de student ondersteund worden door een coach of door middel van een portfoliotraining. Vervolgens wordt het assessmentportfolio ingeleverd bij de instantie die het EVC-assessment organiseert. Hiermee is de officiële aanvraag voor het EVC-assessment een feit.

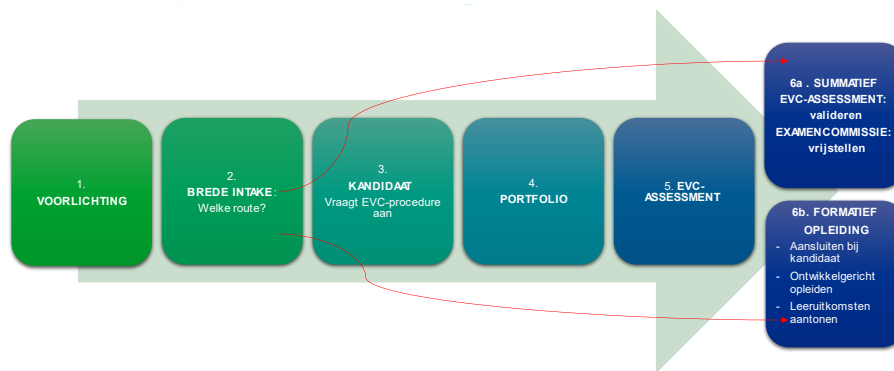
Figuur 4

5. EVC-assessmentfase

Het EVC-assessment bestaat uit verschillende stappen:

Processtap	Beschrijving	Betrokkenen
1. Assessmentfase 1: portfolio-assessment	Beoordeling van het portfolio	- assessmentbureau (organisatie en planning, check op volledigheid portfolio) - EVC-assessoren - Student
2. Assessmentfase 2: assessmentgesprek / Criteriumgericht Interview (CGI)	Beoordelend gesprek met de student	- assessmentbureau (organisatie en planning) - EVC-assessoren - Student
3. Algemene rapportagefase	De EVC-assessoren rapporteren bevindingen en onderbouwde oordelen. De rapportage wordt verzonden aan de intaker, conform de vigerende procedures.	EVC-assessoren
4. Vertaling opleidingsspecifieke validering	De Intaker wordt . Op basis van de algemene EVC-rapportage, waarin een vertaling is gemaakt van het landelijke beoordelingskader naar de leeruitkomsten, wordt door de EVC-intaker geadviseerd over welke (onderdelen van) onderwijseenheden of eenheden van leeruitkomsten van de betreffende opleiding vrijgesteld kunnen worden. De intaker stuurt het concept-studieplan naar de examencommissie	- Coördinator Assessmentbureau - Intaker
5. Besluit examencommissie validering	Op basis van de algemene EVC-rapportage en het opleidingsspecifieke advies over vrijstellen van de onderwijseenheden of eenheden van leeruitkomsten, besluit de examencommissie over vrijstelling en zorgt voor toewijzing hiervan en stelt de student op de hoogte van het besluit.	- Examencommissie - student
6. Verwerking vrijstelling	Het onderwijsbureau (cijferadministratie) verwerkt de vrijstelling in het studentvolgsysteem van de opleiding.	Onderwijsadministratie (cijferadministratie)

1.2 EVC-proces van begin tot einde

Figuur 1

Opleidingen die met leeruitkomsten werken

1. voor de poort:

- Student kan leeruitkomsten aantonen op basis van diploma (EVK).
- Student kan leeruitkomsten aantonen op basis van bewijzen van eerder verworven competenties middels een EVC-assessment.
- Uitkomsten van het EVC-assessment, de EVK's en de vertaling door een Intaker naar een studieplan vormen het 'onderzoek' van de examencommissie om wel/niet vrijstellingen te verlenen.

2. Valideren van leeruitkomsten na de poort (zonder dat er een EVC-assessment heeft plaatsgevonden):

- Na de poort kan student ook versneld en leerwegonafhankelijk leeruitkomsten aantonen. In dit geval krijgt de student geen vrijstelling voor die leeruitkomst, maar een beoordeling door een examiner.
- Na de poort kan de student nog steeds op basis van diploma (EVK) vrijstellingen aanvragen bij de examencommissie.

Opleidingen die (nog) níet met leeruitkomsten werken

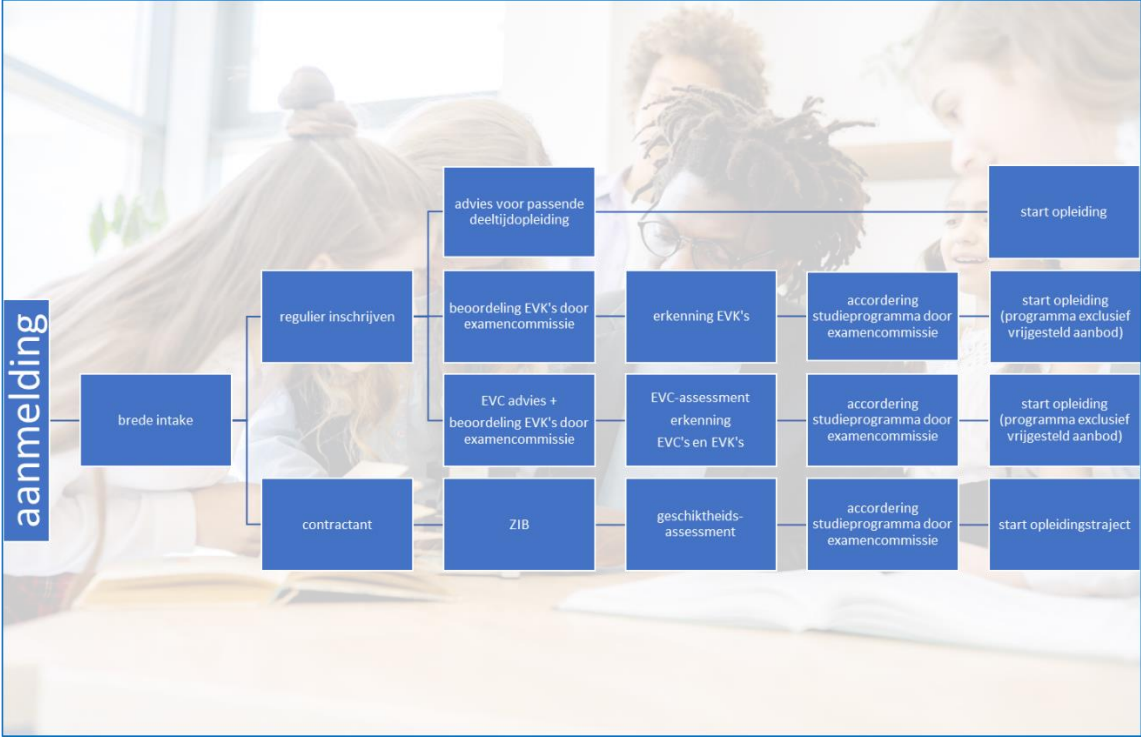
1. voor de poort:

- Student kan competenties aantonen op basis van diploma (EVK).
- Student kan competenties op basis van bewijzen van eerder verworven competenties middels een EVC-assessment.
- Uitkomsten van het EVC-assessment, de EVK's en de vertaling door een Intaker naar een studieplan vormen het 'onderzoek' van de examencommissie om wel/niet vrijstellingen te verlenen.

2. Valideren van competenties na de poort (zonder dat er een EVC-assessment heeft plaatsgevonden):

- Na de poort kan student ook versneld en leerwegonafhankelijk competenties aantonen. In dit geval krijgt de student geen vrijstelling, maar een beoordeling door een examiner.
- Na de poort kan de student nog steeds op basis van diploma (EVK) vrijstellingen aanvragen bij de examencommissie.

1.3 Stroomschema deeltijdse opleidingsvarianten (incl. ZIB)

Figuur 5

2. Rollen en taken

2.1 Taken intaker

De Intaker is in staat om in een brede intake de potentiële student te bevragen, (in)formele leerervaringen te herkennen en te adviseren over:

1. De mogelijke routes die leiden naar de gewenste lesbevoegdheid.
2. Welke route het best past bij zijn leerstijl/werksituatie/privésituatie.
3. Welke leerervaringen en eerder verworven kwalificaties leiden tot:
 - Vrijstellingen o.b.v. eerder verworven kwalificaties (EVK)
 - Vrijstellingen o.b.v. EVC op de generieke bekwaamheden vakdidactiek en pedagogiek
 - Vrijstellingen o.b.v. EVC op de vakinhoud

De Intaker is in staat om na het intakegesprek een bindend advies op te stellen met daarin:

1. De best passende leerroute voor de potentiële student.
2. De mogelijke vrijstellingen op basis van EVK.
3. Op welke onderwijseenheden/leeruitkomsten het EVC-assessment (meer dan 15 EC) zich richt en of er wel/niet een lesbezoek moet plaatsvinden.
4. Advies over welke onderwijseenheid/heden of leeruitkomsten binnen de studie versneld aangetoond kunnen worden op basis van leerwegonafhankelijke toetsen, indien er geen EVC-assessment kan worden aangevraagd (minder dan 15 EC).

De Intaker is in staat om na het EVC-assessmentrapport de vertaling te maken naar een studieplan voor de student om dit vervolgens voor te leggen aan de examencommissie.

2.2 Taken EVC-assessor

De EVC-assessor beoordeelt op basis van de aangeleverde documentatie met verantwoording en het EVC-assessmentgesprek of en welke bekwaamheden op basis van het EVC assessment gevalideerd kunnen worden en op welk niveau. De EVC-assessor rapporteert hierover en geeft ontwikkelingsgerichte feedback.

De EVC-assessor is in staat om inhoudelijk en op professionele wijze te beoordelen of en welke bekwaamheden van de student gevalideerd kunnen worden. Omdat de ontwikkeling en beoordeling aan de hand van zeer diverse praktijksituaties en bijbehorende bewijsstukken kan plaatsvinden, is het vooral van belang dat een assessor blijk geeft 'de wereld achter de indicatoren' te kennen. D.w.z. dat hij/zij bekwaamheden kan relateren aan uiteenlopende praktijksituaties en gedrag.

De EVC-assessor wordt door de examencommissie van de lerarenopleiding benoemd als examinerator én voldoet aan de eisen zoals beschreven in het landelijk assessorenprofiel zoals beschreven in de volgende paragraaf.

2.3 Taken examencommissie

Deze paragraaf gaat over de rol van de examencommissie in relatie tot de brede intake, de Intaker, de EVC-Assessor c.q. examinerator en de student c.q. cursist

De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de Onderwijs- en Examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. In de Handreiking examencommissies 2021 staat dan ook: "In de bewaking van de kwaliteit van de diplomaverlening speelt de examencommissie een cruciale rol".

Examencommissies hebben een borgende taak. Dat betekent dat zij, conform de WHW, handelen op basis van het beleid dat het instellingsbestuur heeft vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling. Van belang is dat afspraken helder zijn voor studenten, opleiders, EVC-Assessoren c.q. examinatoren en Intakers. Eén van die afspraken betreft het landelijk geharmoniseerde vrijstellingenbeleid, vastgesteld door het Landelijk Overleg Examencommissies lerarenopleidingen (LOEx).

De examencommissie wijst de EVC-Assessoren aan.

De examencommissie erkent de intaker².

Bij procesfase 6a (zie hieronder) kan de examencommissie (delen van) het studieplan, dat opgesteld wordt n.a.v. het EVC-Assessment, valideren c.q. vrijstellen.

² De examencommissie monitort de kwaliteit van de intaker.

2.4 Profiel Intaker

Basiskwalificatie Intaker

De Intaker:

- heeft zeer goede kennis van het curriculum, de leerroutes en maatwerkopties;
- heeft kennis van EVK – diploma's en tot welke vrijstellingen deze leiden in het curriculum;
- weet hoe de landelijke bekwaamheidseisen vertaald zijn naar de eigen opleiding;
- is minimaal drie jaar werkzaam in de opleiding en heeft bij voorkeur in verschillende fases en/of varianten lesgegeven;
- heeft ruime ervaring met het begeleiden van studenten;
- heeft zeer goede gespreksvaardigheden en heeft bij voorkeur ook een assessor opleiding gevolgd;
- is klantgericht en geïnteresseerd in de professionele ontwikkeling van de (potentiële) student;
- communiceert op toegankelijke en overtuigende wijze, zowel mondeling als schriftelijk;
- is legergericht: is bereid te investeren in zichzelf.

De genoemde kwalificaties zijn tevens de basis voor de selectie van Intakers.

Profiel Intaker

Vaardigheid	Gedragsindicatoren
1. Informatievaardig	De Intaker: ❖ is bekend met de EVC-procedure en licht deze zo nodig toe tijdens het intakegesprek. ❖ heeft inzicht in de bekwaamheden die uitgangspunt zijn voor het beroep leraar en die als basis voor het EVC assessment dienen, maar is ook op de hoogte van de vertaling van deze bekwaamheden naar de leeruitkomsten van de betreffende opleiding zodat de intaker de potentiële student gericht kan adviseren. ❖ hanteert de voorgeschreven methodieken en aantekenformulieren voor het verzamelen van informatie. ❖ stelt vast of er voldoende grond is voor een vervolgactie en adviseert de student hierin.
2. Gespreksvaardig	De Intaker is in staat om een veilige omgeving te bieden, waarin hij de student faciliteert om zijn ontwikkeling en bekwaamheden zichtbaar te maken. De Intaker: ❖ leeft zich in en schept een coöperatieve sfeer waarbinnen de student wordt uitgenodigd het maximale van zichzelf te laten zien. ❖ sluit aan bij de leerbehoefte van de student: neemt het leren van de student als uitgangspunt, zowel het reeds geleerde als het nog te leren. ❖ stimuleert de student om voorbeelden te verwoorden en te documenteren die de doorgemaakte ontwikkeling

Vaardigheid	Gedragsindicatoren
	❖ en de daarbij horende bekwaamheidsniveaus illustreren. ❖ luistert, vat samen en vraagt door. ❖ stuurt zichzelf bij op basis van inzicht in eigen vooroordelen, subjectiviteit en oordeelsvorming. ❖ is in staat om de student op een constructieve, motiverende wijze feedback te geven over het vervolgtraject na de intake.
3. Rapportagevaardig	De Intaker kan het advies onderbouwen en is in staat om de student op een constructieve en motiverende wijze feedback te geven over het vervolgtraject na de intakefase. De Intaker: ❖ is in staat op een duidelijke en constructieve manier terugkoppeling te geven aan de potentiële student. ❖ is in staat een duidelijk, gedetailleerd en gestructureerd advies op te stellen. ❖ is in staat een advies te geven in relatie tot de leeruitkomsten van de opleiding.

2.5 Beroepsprofiel EVC-assessor³

Basiskwalificatie EVC-assessor

De EVC-assessor:

- beschikt over relevante en brede expertise en praktijkervaring op het domein van de opleiding;
- is werkzaam in de opleiding (interne assessor) of in een relevante beroepspraktijk (externe assessor);
- heeft ruime ervaring met het begeleiden van hbo-stagiairs of startende collega's;
- heeft hbo-diploma of hoger behaald;
- is klantgericht en geïnteresseerd in de professionele ontwikkeling van de (potentiële) student;
- werkt efficiënt, accuraat en komt afspraken na;
- communiceert op toegankelijke en overtuigende wijze, zowel mondeling als schriftelijk;
- is leergericht: is bereid te investeren in zichzelf.

De genoemde kwalificaties zijn tevens de basis voor de selectie van assessoren.

Profiel EVC-assessor (landelijk vastgesteld in LOBO en ADEF)

Vaardigheid	Gedragsindicatoren
1. Relatie opbouwen en kennismaken	❖ De assessor stelt de kandidaat op zijn gemak en heeft een uitnodigende houding. ❖ De assessor is alert op de aanwezigheid van eventuele weerstanden, angst of onzekerheid en is in staat om die op empathische wijze te benoemen.
2. Gespreksstructuur	1. Opening ❖ De assessor legt het doel van het gesprek uit en bespreekt de procedure, de taak- en rolverdeling van de assessoren. Er is ruimte voor vragen van de kandidaat. ❖ De inhoudelijke bevindingen van de assessor over het portfolio worden met de kandidaat/student gedeeld. 2. Midden ❖ De assessor houdt zich aan de structuur van het gesprek en geeft aan wanneer het vraaggedeelte start (middengedeelte) van het CGI. 3. Eind ❖ De assessor sluit af met laatste vragen om ontbrekende informatie boven tafel te krijgen om tot een onderbouwd oordeel te komen. ❖ De assessor geeft de termijn aan waarbinnen de kandidaat de rapportage ontvangt en legt de vervolprocedure inclusief de bezwaarprocedure uit.
3. Gesprekstechniek (STARRT, turbo, LSD, metacommuniceren, etc.)	❖

³ We gaan in deze handreiking uit van het landelijk vastgestelde assessorenprofiel zoals ontwikkeld door het Landelijk Expertisenetwerk Assessments (LENA) en goedgekeurd door LOBO en ADEF.

4. Relatie bewijsstukken, beroepshandelingen en beoordelingscriteria	❖ De assessor is bekend met de VRAAK criteria (authenticiteit, relevantie, actualiteit, variatie en kwantiteit) om bewijzen mee te beoordelen. ❖ De assessor is bekend met de beoordelingsdriehoek waarin bewijzen, beroepshandelingen en beoordelingscriteria <u>structureel</u> met elkaar verbonden worden en past deze <u>consequent</u> toe om de bewijzen van de kandidaat op bruikbaarheid te toetsen.
5. Beoordelingstechniek	❖ De assessor benoemt het handelen van de kandidaat in termen van de indicatoren van de leeruitkomst of leerdoel. ❖ De assessor beoordeelt in 3 stappen: observeren, registreren en beoordelen. ❖ De assessor onderbouwt de beoordeling met voorbeelden uit de instrumentenmix zoals het portfolio, simulatie-opdrachten, praktijkopdracht en CGI.
6. Feedback geven	❖ De assessor komt tot een eindbeoordeling en stemt dit <u>altijd</u> af met de co-assessor voor een intersubjectief oordeel. ❖ Bij verschil van mening over de beoordeling wordt met gebruik van feiten uit portfolio, praktijkopdracht en gesprek consensus bereikt. ❖ De assessor informeert de kandidaat op toegankelijke wijze over het oordeel en onderbouwing. ❖ De assessor kent de feedbackregels en kan die goed toepassen en geeft feedback op maat gekoppeld aan concrete voorbeelden uit het portfolio of CGI. ❖ Indien noodzakelijk past de assessor afwijzende gesprekstechnieken toe op het moment dat de kandidaat het niet eens is met de onderbouwing van het oordeel.
7. Vastleggen oordeel	❖ De assessor legt bevindingen na afstemming met de co-assessor, toegankelijk vast op het daarvoor bestemde <u>rapportageformat</u>. ❖ De assessor beschrijft de wijze waarop het oordeel tot stand is gekomen. Het oordeel is onderbouwd met bevindingen uit de gehanteerde instrumentenmix (portfolio, praktijkopdracht, eventuele simulatie-opdrachten, rollenspel, CGI) en geeft een totaaloverzicht van de beoordeelde competenties.
8. Omgaan met bezwaren (indien van toepassing)	❖ De assessor hoort bezwaren aan. ❖ De assessor geeft waar mogelijk informatie om onduidelijkheden, misverstanden weg te nemen. ❖ De assessor kan de procedure van bezwaar uitleggen en weet wat de vervolgstappen voor de kandidaat/student zijn.

3. Landelijk beoordelingskader EVC-assessment

3.1 Inleiding

In het geval van een EVC-assessment binnen een lerarenopleiding maken kandidaat en assessor gebruik van een landelijk eenduidig kader op basis waarvan assessoren de bewijzen van de kandidaat beoordelen. Het format hiervoor is bedoeld om dat landelijk eenduidige kader hanteerbaar te maken voor het aanleveren van bewijsstukken en reflectie door de kandidaat en het beoordelen van het bewijs van de kandidaat door de assessor(en).

Het format is opgesteld conform het landelijk vastgestelde EVC-beleid⁴ en opgebouwd rond de drie bekwaamheidsgebieden van de leraar: pedagogische, (vak)didactische en vakinhoudelijke bekwaamheden.

De drie bekwaamheidsgebieden zijn aangevuld met de thema's die in de desbetreffende kennisbasis zijn benoemd.

Kandidaat en assessor(en) kunnen aan het format inhoudelijke en procedurele steun ontlelen zodat de kandidaat de bewijsvoering adequaat organiseert en de assessor deze bewijsvoering beoordeelt.

Algemene tip aan de kandidaat is om bij het omschrijven van de bewijsstukken een STARTT-formulier (zie bijlage 11) te gebruiken om te reflecteren op de waarde van het betreffende bewijsstuk ten opzichte van de specifieke bekwaamheid waar het bewijsstuk voor is bedoeld.

De inhoud van de te beoordelen onderdelen waar het format op is gebaseerd, is zoveel mogelijk gebaseerd op dat wat gemeenschappelijk is, nl. de landelijke kennisbasis en de bekwaamheidseisen van de leraar. De inkleuring hiervan door de instelling kan zichtbaar worden in de leeruitkomsten waar binnen een instelling mee gewerkt wordt.

3.2 Opbouw van het EVC-assessmentdossier

Het EVC-assessmentdossier bestaat uit drie onderdelen: het cv en de motivatie van de kandidaat, de zelfbeoordeling van de kandidaat t.a.v. de drie bekwaamheidseisen en de bewijsstukken incl. de bijbehorende, ingevulde STARTT-formulieren.

1. Het **Curriculum Vitae** (CV) biedt informatie over de kandidaat: persoonlijke gegevens, genoten onderwijs (geef aan of je het diploma hebt behaald!), overige leerervaringen (relevante cursussen, scholing, niet afgemaakt onderwijs), werkervaring, overige ervaringen (vrijwilligerswerk, burgerschap) motivatie om leraar te worden.
2. **Zelfbeoordeling** t.o.v. de bekwaamheidseisen (zie bijlage 5 waarin de kandidaat laat zien hoe hij/zij zichzelf beoordeelt t.a.v. deze bekwaamheden⁵. Met de kennis en kunde ten aanzien van de bekwaamheden presenteert de kandidaat de mate waarin hij/zij meent het functioneren als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.
- **Bewijsstukken.** In dit deel van het assessmentdossier zijn de bewijsstukken opgenomen waarnaar wordt verwezen vanuit het CV en de zelfbeoordeling. Elk bewijsstuk is voorzien van een STARTT-formulier om de benodigde toelichting te geven bij het bewijsstuk. In dit onderdeel worden ook een kopie van het paspoort en kopieën van relevante, behaalde diploma's en certificaten opgenomen. Zie bijlage 8 voor enige toelichting en tips.

⁴ EVC-beleid lerarenopleidingen, januari 2021.

⁵ Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES in verband met de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren en docenten, 16 maart 2017.

4. Training ter voorbereiding op rol van Intaker

Hierbij wordt een handreiking voor een korte training (1 dagdeel) gegeven die aansluit bij het profiel van Intaker. Het profiel gaat uit van drie vaardigheden waarover de EVC- intaker dient te beschikken:

- Informatievaardig
- Gespreksvaardig
- Rapportagevaardig

De training wordt ingekleurd met eigen authentiek materiaal waardoor de training voor de eigen intakers herkenbaar en betekenisvol wordt. De toepasbaarheid van de ingebrachte casussen is hierdoor groot.

De opzet van de training kan er als volgt uitzien:

Voorbereidende opdracht:

- Intakers lezen de notitie *Beleidsadvies vormgeving EVC-procedures lerarenopleidingen, 2020*.
- Intakers krijgen een geanonimiseerd CV en motivatie aangevuld met eventueel bewijsmateriaal van de potentiële student opgestuurd. Ze maken een eerste inschatting wat dit zou betekenen voor de gerichte vervolgpcedure voor de potentiële student .

Mogelijke opties zijn:

- o Geen feitelijke bewijzen of leerervaringen;
- o Feitelijke bewijzen (diploma's, certificaten)
- o Andere leerervaringen

De Intaker verantwoordt waarom hij wel/niet doorverwijst naar EVC-assessment

Training dagdeel Intakers

Informatievaardig

- Delen van gemaakte inschattingen
- Overeenkomsten en verschillen
- Plenaire afstemming

Gespreksvaardig

- Doornemen anoniem CV
- Intake met acteur uitspelen
- Collegiale consultatie ronde op gesprekstechnieken, regie en advies

Rapportagevaardig

- In 2-tallen uitwerken van advies
- Terugkoppeling aan acteur
- Plenaire afstemming over advies landelijke bekwaamheidseisen

Vragen die daarbij aan bod komen zijn:

- Hoe maak je met de potentiële student een reële inschatting van de tijd die het EVC-assessment en de voorbereiding daarop gaat kosten in relatie tot wat het kan opleveren?
- Hoe zien de procedure en het tijdspad van het EVC-assessment eruit?

5. Training ter voorbereiding op de rol van EVC-assessor

Uitgangspunt is dat de assessoren die participeren in de EVC-pilots al geschoold en gecertificeerd zijn middels een training die de volgende elementen bevat:

- Theorie
- Opbouwen assessorenportfolio
- Beoordeling door een externe beoordelaar van de assessmentvaardigheden in de praktijk
- Beoordeling door een externe beoordelaar van de rapportagevaardigheden
- CGI op basis van het assessorenportfolio door 2 assessorenbeoordelaars

Hierbij wordt een handreiking gedaan voor het informeren en trainen van de EVC-assessor ter voorbereiding op de EVC-pilot.

A. Voorbereidende opdracht:

- Assessoren lezen de notitie *Beleidsadvies vormgeving EVC-procedures lerarenopleidingen, 2020*.
- Assessoren krijgen een geanonimiseerd CV, advies van Intaker en bewijzenportfolio van de student opgestuurd. Assessoren bereiden het CGI voor.

B. Trainingsdagdeel Assessoren EVC-Pilot

Informatievaardig

- Delen van gemaakte voorbereidingen
- Overeenkomsten en verschillen
- Plenaire afstemming

Gebruik eigen instrumentarium gebaseerd op eigen curriculum

- Delen van gebruikte materialen
- Overeenkomsten en verschillen
- Plenaire afstemming

Gespreksvaardig

- CGI met acteur uitspelen
- Collegiale consultatieronde op gesprekstechnieken, regie en advies

Rapportagevaardig

- Hanteren van het landelijk EVC-beoordelingskader
- In 2-tallen uitwerken van rapport/advies gericht op bekwaamheidseisen
- Terugkoppeling aan acteur
- Plenaire afstemming over advies landelijke bekwaamheidseisen

Vragen die in de Handleiding voor Intakers zouden kunnen staan om te bepalen of de potentiële kandidaat klaar is voor een EVC-assessment:

- Kan ik voldoende bewijsmateriaal voor het aantonen van de bekwaamheidseisen verzamelen gebruik makend van mijn ervaringen?
- Kan ik het bewijsmateriaal hiervan overleggen?
- Heb ik feedback ontvangen? Ben ik in staat de resultaten daarvan te betrekken in mijn zelfreflectie?
- Welke bewijzen en producten ga ik inbrengen?
- Aan welke bekwaamheidseisen ga ik mijn bewijs koppelen?
- Ben ik in staat om mijn zelfreflectie te verwoorden (bijvoorbeeld via de STARRT-methode)?

- Kan ik dit ook theoretisch onderbouwen? Ben ik in staat om dit te baseren op verschillende actuele bronnen?
- Ben ik in staat de bekwaamheidseisen aan te tonen in concreet waarneembaar gedrag?
- Kan ik voorbeelden geven en /of laten zien dat ik deze bekwaamheidseisen beheers?
- Ben ik in staat tot transfer (toepassen van kennis in een nieuwe situaties)?
- Hoe verhoud ik me tot de vereiste bekwaamheidseisen?
- Ben ik in staat om per leeruitkomst een zelfbeoordeling te schrijven?

6. Richtlijn voor professionalisering tot EVC-assessor

6.1 Inleiding

Elke student krijgt de mogelijkheid van een EVC-assessment conform landelijk afgestemde kaders om reeds verworven competenties op gelijke en valide wijze te laten erkennen door landelijk gecertificeerde EVC-assessoren. Op deze manier kan de student altijd rekenen op dezelfde kwaliteit en uitwisselbaarheid van eerder verworven competenties of vrijstellingen. Uit de ervaringen die zijn opgedaan met de certificering van assessoren blijkt dat de lat hoog ligt. Niet alle getrainde assessoren voldoen meteen aan de vereiste criteria. Voor hen is het van belang dat ze meer ervaring opdoen met het uitvoeren van assessments en dat zij deskundige feedback krijgen op hun werkwijze en aanpak daarin. Dit vraagt om een doordacht professionaliseringsprogramma, waarin assessoren zich doelgericht ontwikkelen tot expert-assessor. Het management ondersteunt en faciliteert dit programma.

6.2 Doelstellingen

Om uitvoering te geven aan de richtlijnen voor professionalisering tot EVC-assessor zijn de volgende doelen gesteld:

1. In studiejaar 2021-2022 maken lerarenopleidingen afhankelijk van het eigen opleidingsniveau van de assessoren (waar bevinden de assessoren zich t.o.v. het landelijk assessorenprofiel zoals opgenomen in deze handreiking) een realistische uitwerking van een professionaliseringsplan om te komen tot expert-assessoren.
2. In studiejaar 2022-2023 of 2023-2024 (afhankelijk van de beginsituatie) worden de (EVC) assessments uitgevoerd door twee assessoren waarvan één assessor is opgeleid tot expert-assessor volgens het in deze handreiking beschreven assessorenprofiel.
3. In studiejaar 2024-2025 worden alle (EVC) assessments uitgevoerd door twee assessoren die zijn opgeleid tot expert-assessor volgens het assessorenprofiel. Waarbij één van de assessoren van de opleiding komt en de andere assessor uit het werkveld.

6.3 Het professionaliseringsprogramma voor assessoren

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de certificering bedoeld is om vast te stellen of assessoren de vereiste kwaliteit kunnen leveren bij de uitvoering van hun taken. Het afnemen van het criteriumgericht interview (CGI) en eventueel het afnemen van een praktijkbezoek is een complexe toetsvorm waarbij de uitkomst in veel gevallen niet zwart of wit is. De assessoren bevragen de studenten over hun persoonlijke professionele ontwikkeling tot docent. Wanneer assessoren deskundig zijn en over de juiste vaardigheden beschikken en die ook op het juiste moment inzetten, dragen zij bij aan de validiteit en betrouwbaarheid van assessments.

Met de flexibilisering van de deeltijd is de verwachting dat de kwaliteit van de assessoren een steeds grotere rol gaat spelen. De examencommissies wijzen de assessoren aan op basis van het assessorenprofiel. Hiermee borgen we met elkaar dat de assessoren over de vaardigheden beschikken om op een goede en kwalitatieve manier assessments uit te voeren.

Eenmaal opgeleid als gecertificeerd assessor neem je deze kwaliteiten meteen mee in je eigen onderwijspraktijk, bijvoorbeeld in het kader van het begeleiden van studenten en collega's.

Deze assessorenkwaliteit is vastgelegd in het assessorenprofiel. Dit maakt het uitwisselen van assessoren tussen hbo-instellingen mogelijk. Wanneer het landelijk assessorenprofiel ⁶als

⁶ We gaan in deze handreiking uit van het landelijk vastgestelde assessorenprofiel zoals ontwikkeld door het Landelijk Expertisenetwerk Assessments (LENA) en goedgekeurd door LOBO en ADEF.

standaard door de lerarenopleidingen wordt gehanteerd, is een voordeel dat de kwaliteit van assessoren uniform aangetoond kan worden.

Om vast te stellen waar de assessor zich bevindt t.o.v. het assessorenprofiel is de kwaliteitsrubriek criteriumgericht beoordelen ontwikkeld. De interventies van assessoren zijn geclassificeerd aan de hand van de verschillende gedragsindicatoren van het landelijk assessorenprofiel. De kwaliteitsrubriek maakt zichtbaar of en in welke mate de assessor op een transparante wijze en zo objectief mogelijk tot zijn beoordeling komt. De rubriek is zo neutraal mogelijk opgesteld vanuit het perspectief waar de assessor staat en wat hij doet. Hieronder is de gedragsindicator 'past verschillende vraag- en gesprekstechnieken op het juiste moment toe' weergegeven.

Te zien is dat er drie niveaus zichtbaar gemaakt zijn ongetraind, getraind en expert.

	Ongetraind	Getraind	Expert
3. <i>Gesprekstechniek (STARRT, turbo, LSD, metacommuniceren, etc.)</i>	De assessor is onbekend of onbewust bekwaam in het hanteren van gesprekstechnieken zoals STARRT, LSD die hij nodig heeft om de ontbrekende bewijzen op tafel te krijgen De S van Situatie komt soms aan bod, soms ook de A van Aanpak. Metacommunicatie wordt niet bewust ingezet als middel om tot beoordeling/verdieping te komen. Hetzelfde geldt voor Turbovragen. Resultaat: De student weet niet of hij op de goede weg is. Er komt geen reflectie op gang over het leerproces en er komt geen samenvatting als bewijs voor de beoordeling van de competentie.	De assessor luistert actief, vraagt door en vat samen (LSD). De assessor probeert d.m.v. vragen, samenvattingen of onderbrekingen de regie in het gesprek te houden. De assessor is bekend met methodieken als STARRT en Turbo en past die regelmatig toe om door te vragen op het handelingsrepertoire van de student in een concrete beroepssituatie. De assessor oefent met de rol van examiner/beoordelaar maar valt nog vaak terug in de meer volgzame rol van begeleider. Nog niet alle elementen van STARRT komen systematisch en consequent aan bod. Met name naar de R van Reflectie en/of Resultaat en naar de T van Transfer worden overgeslagen. Resultaat: De student krijgt veel ruimte voor uitweidingen. De assessor onderbreekt de student zelden of niet en de tijd wordt voor een groot deel gevuld met het bespreken van zaken die al in het portfolio stonden of die irrelevant zijn voor de beoordeling. De student weet onvoldoende over zijn beheersingsniveau en over de kennis of vaardigheden, attitudes die bij het competentieniveau horen en die nog ontbreken.	Luistert actief Hanteert geëigende gesprekstechnieken zoals STARRT om door te vragen naar concreet gedrag en naar denk- en beslisprocessen. Verkent de reikwijdte van competenties (transfer) Houdt regie in het gesprek (Luisteren-Samenvatten-Doorvragen) Past, indien nodig, de techniek van metacommuniceren toe op niveau van relatie en inhoud. Sluit aan bij student voor wat betreft taalgebruik en niveau van communiceren. Resultaat: Een gesprek met diepgang: de vereiste informatie voor competentiebeoordeling komt op tafel.

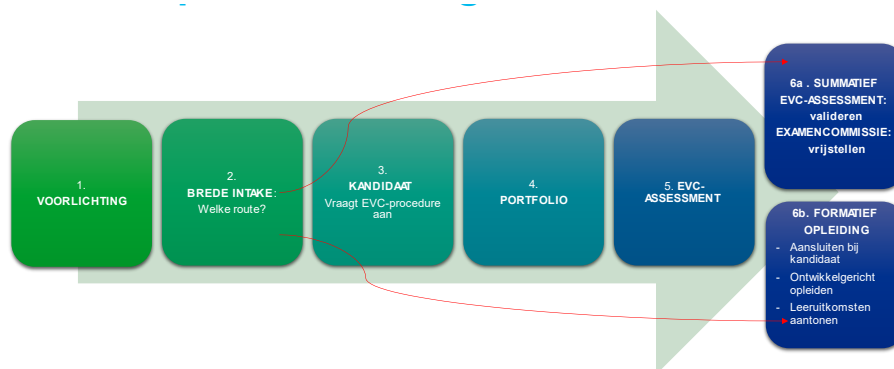
Om het doel te bereiken dat (EVC) assessments uitgevoerd worden door expert assessoren (assessoren zijn positief beoordeeld op het assessorenprofiel) is het van belang dat er binnen de lerarenopleidingen professionaliseringstrajecten worden opgezet die leiden tot certificering expert-assessoren.

Hieronder volgen twee professionaliseringstrajecten uit de praktijk. De voorbeelden laten zien hoe de assessorentraining toe leidt naar certificering van expert-assessoren.

7. Van EVC-Assessment naar studieplan

In dit hoofdstuk wordt de vertaling van de uitkomsten van het EVC-assessment naar de te behalen doelen van de kandidaat in het kader van de gekozen opleidingsroute beschreven.

7.1 Van EVC-assessment naar studieplan

Figuur 1

De student doorloopt de route die weergegeven is in procesfase 5 van hoofdstuk 1 paragraaf 1; EVC-Assessmentfase.

Bij procesfase 6a kan de examencommissie (delen van) het studieplan, dat opgesteld wordt n.a.v. het EVC-Assessment, valideren c.q. vrijstellen.

De lengte van de EVC-Assessment-procedure is max. 30 werkdagen.

Mogelijke routes naar het studieplan

Is de inschatting van de intaker dat een student op basis van EVK en EVC ook aan kan tonen dat hij de eenheid van leeruitkomsten beheerst, dan legt de student een EVC-Assessment af dat na de poort kan leiden tot erkenning van EVC. In dit assessment beoordelen twee tot EVC-Assessoren geschoolde examinatoren of de student aantoont in hoeverre hij aan de bekwaamheidseisen voldoet. Als de examencommissie het advies van de assessoren overneemt, “valideert” de examencommissie de eenheid van leeruitkomsten. In juridische zin verleent de examencommissie hiermee een vrijstelling. Dat wil zeggen dat de student het tentamen of een tentamen dat aan de eenheid van leeruitkomsten is verbonden niet hoeft af te leggen. De “validering van de eenheid van leeruitkomsten” wordt als vrijstelling van het tentamen van de eenheid van leeruitkomsten op de gebruikelijke manier vastgelegd in het Student-Informatiesysteem van de instelling.

Werkt de opleiding nog niet met leeruitkomsten, dan adviseert de Intaker of de student in aanmerking zou kunnen komen voor vrijstelling van een tentamen dat verbonden is aan een onderwijseenheid. De Intaker kan een dergelijk advies opnemen in een Concept-Studiecontract en vervolgens ter beoordeling voorleggen aan de examencommissie, die dan vrijstelling kan verlenen. De Intaker maakt het advies tot vrijstelling(en) op grond van door het instellingsbestuur en de examencommissie vastgelegde regels waarin het vrijstellingenbeleid is verwoord. Het vrijstellingenbeleid komt tot stand in nauwe samenwerking tussen examinatoren vanuit hun inhoudelijke deskundigheid en examencommissie vanuit haar borgende taak en bevoegdheid tot het verlenen van vrijstellingen.

7.2 De Onderwijs- en examenregeling (OER)

De OER geeft informatie over de inhoud van de opleiding en beschrijft de rechten en plichten van de instelling en de student. Een van de verplichte onderdelen die het instellingsbestuur in de OER opneemt betreft:

“de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens”⁷

In aanvulling op de bepalingen in de OER, kan de examencommissie zelf haar eigen regels opstellen met betrekking tot de uitvoering van de taak ‘het verlenen van vrijstellingen’.⁸ De in deze handreiking voorgestelde EVC-Procedure komt in aanmerking voor opname in eigen regels van de examencommissie, omdat het regels betreft die gaan over de uitvoering van de taak ‘het verlenen van vrijstelling’.

Samenvattend onderscheiden we twee mogelijkheden:

- a. Opleidingen die wel en
 - b. Opleidingen die (nog) niet met leeruitkomsten werken.
-
- a. Opleidingen die met leeruitkomsten werken, bieden aankomende studenten een EVC-Assessment aan. Dit kan voor de poort. Aankomende studenten kunnen leeruitkomsten aantonen, zowel op basis van diploma's als door het overleggen van bewijzen van eerder verworven competenties. De uitkomsten van het EVC-Assessment vormen het ‘onderzoek’ waarover de WHW spreekt als het gaat over de gronden voor het verlenen van vrijstellingen (na inschrijving van de student). De examencommissie kan immers op basis van gedegen onderzoek vrijstellingen verlenen. Het EVC-Assessment vormt het onderzoek. Een tweede mogelijkheid is dat een opleiding alleen naar de getuigschriften kijkt en op basis daarvan de examencommissie vraagt vrijstellingen te verlenen. De opleiding kan dan ná de poort de student aanbieden om leeruitkomsten aan te tonen. Op dat moment krijgt de student dan geen vrijstelling voor die leeruitkomst maar krijgt een beoordeling. Dit doet de examinerator.
 - b. Opleidingen die (nog) níet met leeruitkomsten werken volgen dezelfde procedure en kunnen via de Intaker ook aankomende studenten een EVC-Assessment aanbieden. Studenten kunnen geen leeruitkomsten aantonen maar wel competenties laten zien. De EVC-Assessor kan op basis daarvan een voorstel voor het verlenen van vrijstellingen aan de examencommissie doen. Voor het afleggen van het EVC-Assessment zoals in deze handreiking beschreven wordt slechts eenmaal de gelegenheid geboden.

⁷ Artikel 7.13 lid 2 sub r WHW.

⁸ Artikel 7.12b lid 3 juncto lid 1 sub d WHW.

Bijlagen

Bijlage 1 Harmonisatie-instrument leeruitkomsten

BESCHRIJVING VAN LEERUITKOMSTEN		
Opleiding: Vul in Toewerkend naar NLQF-niveau (opleidingsniveau): ☐ 5 (associate degree) ☐ 6 (bachelor) ☐ 7 (master)	Instelling: Vul in	Stad / Regio: Vul in
Behaalde eenheid van leeruitkomsten: Vul in Startbekwaamheidsniveau: ☐ wel ☐ niet	Beheersingsniveau binnen opleiding: ☐ NLQF 5 ☐ NLQF 6 ☐ NLQF 7	Context: Vul in: (Bijvoorbeeld: Breed, combinatie van: po, vo, vmbo, mbo, avo, vho of een combinatie van deze ... Of specifieke factor: Bijvoorbeeld 10-14 jaar of speciaal onderwijs of Jonge Kind of Omgevingsfactoren of...)
Naam of hoofdonderwerp van de eenheid van leeruitkomsten: Vul in	Aantal leeruitkomsten binnen de eenheid van leeruitkomsten (minimaal 1): Vul in	Aantal EC's: Vul in
Leeruitkomst(en) binnen de eenheid van leeruitkomsten: 1. Vul in 2. Vul in Eventuele toelichting:		

Vul in: (Denk aan: samenhang, indicatoren, afzonderlijk te behalen onderdelen van leeruitkomsten, beoordelingscriteria, ZelCom-niveau, concentrisch of niet-concentrisch)

LEERUITKOMSTEN IN RELATIE TOT LANDELIJKE KADERS

Deze (eenheid van) leeruitkomst werkt toe naar 1 of meer van de onderstaande landelijke leeruitkomstgebieden:

- ☐ pedagogisch handelen
- ☐ (vak)didactisch handelen
- ☐ vakinhoudelijke expertise
- ☐ onderzoekend handelen
- ☐ professionele identiteit

Bekwaamheidsdomein(en) of competenties (kunstvakken):

Aanvinken:

- ☐ pedagogisch
 - ☐ (vak)didactisch
 - ☐ vakinhoudelijk
 - ☐ professioneel
- of
- ☐ artistiek
 - ☐ pedagogisch en didactisch
 - ☐ interpersoonlijk
 - ☐ omgevingsgericht
 - ☐ kritisch-reflectief en onderzoekend

Specifieke bekwaamheids-eisen waarbij deze (eenheid van) leeruitkomsten aansluit(en):

Vul in

Domeinen van generieke en/of vakkennisbasis:

Vul in

(Een overzicht van de domeinen is te vinden in de bijbehorende kennisbasis op 10voordeleraar.nl/kennisbasis).

Bijlage 2 Toelichting harmonisatie-instrument

Gebruik van het harmonisatie-instrument

- Opleidingen die nog niet met leeruitkomsten werken, gebruiken het instrument als hulpmiddel en kader om de leeruitkomsten te formuleren.
- Opleidingen die leeruitkomsten geformuleerd hebben, zetten het instrument in als ijkings- en hulpmiddel om te controleren of de voor vergelijkbaarheid vereiste onderdelen aanwezig zijn en scherpen op basis hiervan de leeruitkomsten aan. In ieder geval moeten alle onderdelen van het format duidelijk zichtbaar zijn in de beschrijving van de leeruitkomst.
- Wanneer studenten van de ene naar de andere opleiding overstappen en/of aanvullende bevoegdheden willen behalen, worden aangetoonde eenheden van leeruitkomsten gevalideerd/vrijgesteld. Daarvoor is het noodzakelijk dat de onderdelen herkenbaar zijn voor de ontvangende opleiding. Het advies is om daarvoor het instrument als format te gebruiken.

DOELEN VAN HET HARMONISATIE-INSTRUMENT

1. (Eenheden van) leeruitkomsten die door opleidingen geschreven zijn, zijn herkenbaar voor: examencommissies, evc-assessoren, intake, examinatoren, studenten, studietoelichters.
2. Aangetoonde eenheden van leeruitkomsten kunnen eenvoudiger door andere opleidingen gevalideerd dan wel vrijgesteld worden. Losse leeruitkomsten kunnen in het studieplan geplaatst worden binnen de context van de eigen eenheid van leeruitkomsten.
3. (Eenheden van) leeruitkomsten worden beter vergelijkbaar, waardoor ook opleidingstrajecten beter met elkaar te vergelijken zijn voor studenten en met name het werkveld waar studenten uit verschillende opleidingen met verschillende leeruitkomsten werken binnen dezelfde praktijk.

MODELLEN EN INSTRUMENTEN

Om (eenheden van) leeruitkomsten beter vergelijkbaar te maken is het belangrijk dat opleidingen zoveel mogelijk vergelijkbare en geaccepteerde modellen gebruiken:

- *NVAO-criteria*: kwaliteitseisen voor de (eenheden van) leeruitkomsten: verplicht
- *Tuningsystematiek*: voor de formulering van leeruitkomsten: verplicht
- *ZelCom-model* voor de duiding van het niveau van de leeruitkomsten en het niveau waarop deze getoetst worden: *aanbevolen*
- *Vraag-criteria*: voor het beoordelen van aangevoerde bewijsmaterialen en het aantonen van leeruitkomsten: *aanbevolen*

In de *Handreiking Leeruitkomsten* zullen deze modellen en systematiek nader toegelicht worden. Deze handreiking wordt op dit moment geschreven door de werkgroep *Werken met leeruitkomsten* en zal dit studiejaar gepubliceerd worden.

Wanneer het harmonisatie-instrument volledig is ingevuld voor alle leeruitkomsten van de opleiding, is meteen de *dekkingmatrix* (het aantonen van de dekking van de bekwaamheidseisen en de kennisbasis) compleet.

Bijlage 3a Portfolio format Zelfevaluatie kandidaat

Zelfevaluatie is een methode waarbij je je eigen werk vergelijkt met de leeruitkomst (gebieden)/bekwaamheden. In hoeverre vind jij dat je al voldoet aan de leeruitkomsten/bekwaamheden? Je reflecteert daarbij op jouw eigen handelen en de verkregen feedback en feed forward. De analyse bestaat uit een verantwoording van jouw handelen in relatie tot de leeruitkomst/bekwaamheid. In je analyse toon je aan dat je handelen **onderbouwd**, **routinematig** en **verinnerlijkt** is. Je beschrijft je ontwikkeling, je aanpak (je gebruikte literatuur en hoe je die in verband brengt met de praktijk) en reflectie. Je geeft aan welke feedback en feed forward je ontvangen hebt, wat dit voor jou heeft betekend en welke acties je aan de hand van de feedback hebt ondernomen. Dit onderbouw je met relevante beroepsproducten (EVC-EVK).

Onderbouwd, routinematig en verinnerlijkt handelen

Onderbouwd handelen (theorie/kennis)

Blijkt uit de argumentatie en bewijsvoering dat relevante theorie is bestudeerd, verwerkt en toegepast t.a.v. een bepaalde leeruitkomst? Relevant betekent hierin: passend bij de inhoud van de leeruitkomst. Positieve feedback en feed forward van experts is een sterke indicatie dat dit het geval is. In de landelijke kennisbases Pabo vind je de expliciete kennis van de schoolvakken en de daarbij horende vakdidactiek beschreven, waar je als startbekwame leerkracht over moet beschikken.

Routinematig handelen (praktijk/vaardigheden)

Blijkt uit de argumentatie en bewijsvoering dat je de aspecten van de leeruitkomst in de praktijk hebt laten zien op meerdere momenten? Relevante feedback van collega's, coaches en medecursisten kan bevestigen dat dit het geval is. Relevant betekent hierin: feedback waarin een uitspraak wordt gedaan over de beheersing van (een deel van) de leeruitkomst. Blijkt uit de argumentatie en bewijsvoering dat een leeruitkomst routine is geworden? Relevante feedback van collega's, coaches is een sterke indicatie dat dit het geval is. Relevant betekent hierin: feedback waarin wordt bevestigd dat er sprake is van routinematig handelen t.a.v. een bepaalde leeruitkomst.

Verinnerlijkt handelen (persoon/houding)

Blijkt uit de argumentatie dat je het belang ziet van de leeruitkomst als onderdeel van het leerkracht zijn? Ben je in staat theorie en praktijk te verbinden? Blijkt uit de argumentatie en bewijsvoering een lerende, onderzoekende, zelfkritische houding? Positieve feedback van collega's, coaches en medecursisten hierover is een sterke indicatie dat deze grondhouding aanwezig is

Checklist voor de kandidaat

- De analyse is los van de toegevoegde beroepsproducten te begrijpen.
- Uit de analyse wordt duidelijk welke inzichten je hebt verkregen uit de theorie. De inzichten zijn geïllustreerd met praktijkvoorbeelden van het eigen handelen.
- In de analyse komt jouw lerende en onderzoekende houding naar voren
- In de analyse is duidelijk de koppeling theorie-praktijk-persoon zichtbaar
- Er wordt verwezen naar relevante passages uit de beroepsproducten.
- Er wordt verwezen naar relevante feedback uit de praktijk en van experts.
- De inhoud is relevant en de stijl van de tekst is zakelijk.

Voorbeelden van zelfevaluaties

Bij het schrijven van zelfevaluatie is het van belang om de aspecten theorie, praktijk en persoon met elkaar te verbinden.

Voorbeeld 1. Startend vanuit de theorie

Met betrekking tot de leeruitkomst ... (deze LU beschrijven en kort toelichten wat deze volgens jou betekent). Ik heb begrepen wat in de theorie van ... (benoemen-APA- en kern van wat je gebruikt). Op mijn werkplek zag ik dat terug (toelichten hoe/wat/waar met verwijzing BP), uitgeprobeerd om te bereiken/ en ervaren ...; daar feedback op gekregen van ... (kern benoemen & verwijzen naar BP) en deze verwerkt ... Dat is terug te zien in ... (beroepsproduct-verwijzen naar BP). Mijn conclusie daarbij is ... (beschrijf je wat het belangrijkste is wat je geleerd hebt en in hoeverre je jezelf nog verder kunt ontwikkelen t.a.v. de betreffende leeruitkomst).

Voorbeeld 2. Startend vanuit de praktijk

Met betrekking tot de leeruitkomst ... (deze beschrijven en kort toelichten wat deze volgens jou betekent). Ik heb ervaren in de praktijk ... teruggelezen in theorie, besproken met ..., dat vervolgens opnieuw uitgezocht door ... Dat is terug te zien in beroepsproduct/uitwerking X in de bijlage. Mijn conclusie daarbij is (beschrijf je wat het belangrijkste is wat je geleerd hebt en in hoeverre je jezelf nog verder kunt ontwikkelen t.a.v. de betreffende leeruitkomst).

Voorbeeld 3. Startend vanuit de persoon

Met betrekking tot de leeruitkomst ... (deze beschrijven en kort toelichten wat deze volgens jou betekent). Ik vind het persoonlijk belangrijk dat ..., in mijn visie komt naar voren dat, in de theorie kwam ik de volgende relevante concepten tegen en deze heb ik gekoppeld aan mijn praktijkervaringen ... Ik ben gegroeid in ... daar heb ik feedback op gekregen van ... dit heb ik besproken met ... dat is terug te zien in (beroepsproduct, verwijzen naar BP). Mijn conclusie daarbij is ... (beschrijf je wat het belangrijkste is wat je geleerd hebt en in hoeverre je jezelf nog verder kunt ontwikkelen t.a.v. de betreffende leeruitkomst).

Je schrijft je zelfevaluatie per leeruitkomst in maximaal 900 woorden

Bijlage 3b Zelfcheck Vakbekwaamheden van de Leraar 2e graads

Welkom bij de zelfcheck vragenlijst.

Je krijgt een aantal stellingen te zien waarop je antwoord kunt geven. Je hebt steeds de mogelijkheid om te kiezen tussen 'Geen ervaring mee of kennis van' of 'Wel ervaring mee of kennis van'.

Indien je wel ervaring en/of kennis hebt op het vlak van de stelling, dan dien je dit kort toe te lichten: welke ervaring en/of kennis? Waar heb je die opgedaan? Wanneer heb je die opgedaan?

Vul deze stellingen eerlijk in en kruis de stelling aan die bij jou past. Probeer hierbij steeds de koppeling naar je eigen werkomgeving te maken. De zelfcheck geeft inzicht in hoeverre je (onderdelen van) de bekwaamheden van de leraar 2^e graads beheerst. Deze zelfcheck kun je gebruiken tijdens de voorbereiding op je intake bij Instituut Archimedes.

Wij wensen je veel succes en plezier.

	Geen ervaring mee of kennis van	Wel ervaring mee of kennis van	Indien ervaring/kennis: welke dan? Waar? Wanneer?
VAKINHOUDELIJK BEKWAAM			
De leraar 'staat boven' de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat de leerlingen die kunnen leren.			
De leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van de leerlingen.			
De leraar houdt haar/zijn vakkennis en -kunde actueel.			
Per schoolvak: welke kennis van de thema's zoals vermeld in de kennisbasis			
Kennisthema 1			
Kennisthema 2			
Kennisthema 3			
Kennisthema 4			
Kennisthema 5			
Etc.			
	Geen ervaring mee of kennis van	Wel ervaring mee of kennis van	Indien ervaring/kennis: welke dan? Waar? Wanneer?
(VAK)DIDACTISCH BEKWAAM			
De leraar brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen, de vakinhoud en de inzet van verschillende methodieken en middelen.			
Bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt de leraar de ontwikkeling van de leerlingen; zij/hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of de leerdoelen			

gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt; op basis van haar/zijn analyse stelt zij/hij zo nodig het onderwijs didactisch bij.			
Haar/zijn onderwijs gaat met de tijd mee.			
	Geen ervaring mee of kennis van	Wel ervaring mee of kennis van	Indien ervaring/kennis: welke dan? Waar? Wanneer?
PEDAGOGISCH BEKWAAM			
De leraar volgt de ontwikkeling van de leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop haar/zijn handelen af.			
De leraar draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen.			
De leraar kan haar/zijn pedagogisch handelen afstemmen met haar/zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene.			
In de context van het beroepsgerichte onderwijs gaat het hier ook om de begeleiding van de leerling bij haar/zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit.			
Ook in pedagogische zin blijft haar/zijn onderwijs van deze tijd.			
	Geen ervaring mee of kennis van	Wel ervaring mee of kennis van	Indien ervaring/kennis: welke dan? Waar? Wanneer?
PROFESSIONEEL BEKWAAM			
De leraar kan haar/zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van de leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen.			
De leraar kan samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en haar/zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen.			
De leraar kan bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.			
De leraar kan meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.			
De leraar kan haar/zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden			
De leraar kan zelfstandig vormgeven aan haar/zijn professionele ontwikkeling.			

Bijlage 4a Intakeformulier

Achternaam	-
Voorletters	-
Roepnaam	-
Geboortedatum	-
Geslacht	-
E-mailadres	-
Adres	-
Welke geaccrediteerde opleidingen heb je gevolgd?	
Heb je hiervoor een diploma gehaald? Zo ja, vermeld ook jaartal en waar behaald.	
Wat is je hoogst afgeronde opleiding?	
Welke relevante cursussen/ trainingen heb je gevolgd?	
Welke relevante werkervaring heb je?	
In geval van een talen-opleiding: ben je native speaker?	
Heb je al een lesbevoegdheid? Zo ja, welke, wanneer en waar behaald.	
Heb je een docentenaanstelling in het eerste of tweedegraads gebied? Waar en hoeveel jaren?	
Indien van toepassing: beschrijf je werkervaring in het onderwijs	
- Onderwijstype:	
- Klassen:	
- Vakken:	
- Zelfstandig of onder begeleiding:	
- Wat zijn je taken, ook niet les-gebonden:	
- Kun je je pedagogisch-didactisch handelen verantwoorden vanuit onderwijskundige theorie? Welke:	
- Heb je ervaring met activerende didactiek (licht toe):	
- Heb je ervaring met samenwerkend leren (licht toe):	
- Heb je ervaring met differentiatie (licht toe):	
- Wat zijn je eigen ICT-vaardigheden:	
- Heb je ervaring met ICT-gebruik in de les (licht toe):	
- Heb je ervaring met systematisch werken aan eigen ontwikkeling en reflectie (licht toe):	
- Heb je kennis van leerprocessen (licht toe):	
- Heb je kennis van doelgroepenpakketten (licht toe):	
- Heb je kennis/affiniteit/(werk)ervaring m.b.t. het schoolvak (licht toe):	
- Welke kennisthema's beheers je binnen je schoolvak:	
Leerbaarheid:	

- Beschrijf hoe je denkt te kunnen studeren . Hoe zelfstandig leer je, wat is je studietempo?
- Wat is de omvang van je huidige baan?
- Hoe ziet je privé situatie er uit?
- Hoeveel tijd heb je om aan een studie te besteden?
- Welke begeleiding/ ondersteuning verwacht je?
- Word je gefaciliteerd door je werkgever (licht toe):
- Wat wil je zelf nog toevoegen:
Reflectie:
Denk terug aan je eigen schooltijd. Hoe is je leerproces verlopen? Wat ging goed? Wat zou je nu anders doen? Wat heb je daarbij nodig? Op welke punten kun jij klasgenoten/ collega's helpen in hun leerproces?
Motivatie:
Beschrijf wat je motiveert om docent te worden, voor dit schoolvak.

Bijlage 4b Voorbeeldvragen intake

Motivatie

- Waarom wil je gaan studeren aan een lerarenopleiding?
- Wat lijkt je boeiend aan werken in het onderwijs?
- Wat spreekt je aan in het beroep van leraar?

Persoonlijke context

Open staan voor flexibel leren

- Vind je het prettig om de opleiding deels of geheel online te volgen?
- Hoe kijk je aan tegen het combineren van leren en werken?
- Wat voor student ben je? Zelfsturend? Goed in uitvoeren van opdrachten? Hou je van veel structuur of zoek je graag zelf zaken uit?
- Hoe wil je werken en leren gaan combineren met jouw privésituatie/familieverplichtingen?
- Zou je in je werk opdrachten vanuit je opleiding kunnen integreren?

Over het huidige functioneren en de werkprocessen

- Welke functie heb je nu?
- Heb je diploma's of certificaten nodig gehad om deze functie te verwerven?
- Hoe belangrijk is je functie?
- Hoe word je gewaardeerd door je werkgever?
- Hoe word je gewaardeerd door je collega's?

Generieke bekwaamheden (didactisch – pedagogisch – professioneel)

Over de taken die worden uitgevoerd

- Wat zijn de belangrijkste taken die je nu uitvoert?
- Vind je dat je taken op Hbo-niveau liggen? Zo ja, waarom. Zo nee, waarom niet?
- Voer je complexe taken uit? Geef een voorbeeld.
- Werk je in teamverband of zelfstandig?
- Kun je je taken zelf invullen?

Over (zelf)waardering

- Waar ben je echt goed in?
- Welke competenties wil je versterken?
- Wat zijn je kerncompetenties?

Over aantonen bekwaamheidseisen horend bij het beroep leraar

- Heb je van EVC gehoord? Zo ja, heb je ervaringen die je in een EVC-procedure zou willen laten beoordelen?
- Kun je met beroepsproducten (= bewijzen van uitgevoerde taken op Hbo-niveau) aantonen dat je bekwaamheden horend bij het beroep leraar (pedagogisch – didactisch) beheerst?
- Hoe verhoud jij je tot de vereiste bekwaamheidseisen?
- Welke bewijsmaterialen en producten kan je verzamelen voor het aantonen van de bekwaamheidseisen gebruik makend van jouw ervaringen?
- Aan welke bekwaamheidseisen ga je jouw bewijs koppelen?
- Heb je feedback ontvangen op aangeleverd bewijsmateriaal? Ben je in staat de resultaten daarvan te betrekken in jouw zelfreflectie?
- Ben je in staat om jouw zelfreflectie te verwoorden (bijvoorbeeld via de STARRT-methode)?

- Ben je in staat de bekwaamheidseisen aan te tonen in concreet waarneembaar gedrag?
- Kan je voorbeelden geven en /of laten zien dat je deze bekwaamheidseisen beheerst?
- In hoeverre kun je je handelen verantwoorden vanuit pedagogische en/of didactische kennis?
- Ben je in staat tot transfer (toepassen van kennis in een nieuwe situaties)?

Bekwaamheden vakinhoud

Over onderwijs en scholing

- Welke diploma's heb je?
- Heb je al eerder op bachelor niveau gestudeerd? Zo ja, waar en wanneer?
- Heb je ook opleidingen of scholing gevolgd maar niet afgerond? Zo ja, welke en waarom gestopt?
- Welke certificaten of scholing heb je gevolgd waar je echt veel van hebt geleerd?
- Van welk vakgebied heb je veel kennis in relatie tot het beroep leraar?

Over het uitvragen van specifieke vakkennis

- Kun je beschrijven van welke vakkennis en/of vakvaardigheden (die wordt genoemd in de domeinen van de kennisbasis vak van de lerarenopleiding voor het vak waarvoor jij je bevoegdheid wilt halen) je in je huidige of voormalige werk gebruik hebt gemaakt. Bij welke werkzaamheden was dat en op welke manier?
- Kun je voorbeelden uit je huidige of voormalige werk laten zien, waaruit blijkt dat je bepaalde kennis/vaardigheden beheerst. Bijvoorbeeld: een door jou geschreven verslag of artikel, een beeldopname of een door jou gemaakt beroepsproduct waarin je vakkennis en/of vakvaardigheden zichtbaar zijn.
- Kun je beschrijven of en hoe je je buiten je opleiding of werk bepaalde vakkennis en/of vakvaardigheden eigen hebt gemaakt. Bijvoorbeeld in het kader van een hobby, vakantie, als (near)native speaker, etc.
- Kun je voorbeelden laten zien waaruit blijkt hoe jij bepaalde vakkennis over hebt gedragen in onderwijs dat jij hebt verzorgd? Bijvoorbeeld een lesvoorbereiding, door jou geschreven lestekst, uitlegvideo, etc.

Bijlage 5 Het formulier (zelf)beoordeling EVC op basis van de bekwaamheidseisen

Naam kandidaat		
School		
Naam assessor 1		
Naam assessor 2		
Datum		
Bekwaamheidseis 1: de vakinhoudelijke bekwaamheid leraar of docent		voldaan/ niet voldaan
Vakinhoudelijk bekwaam betekent dat de leraar of docent in ieder geval: - De inhoud van haar/zijn onderwijs beheerst. - Boven de leerstof staat. - De leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat haar/zijn leerlingen die kunnen leren. - Vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap. - Kan bijdragen aan de algemene vorming van haar/zijn leerlingen. - Haar/zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.		
Motivering		Verwijzing bewijsstukken
<i>[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]</i>		
Bekwaamheidseis 2: de vakdidactische bekwaamheid		voldaan/ niet voldaan
Vakdidactisch bekwaam algemeen betekent dat de leraar of docent: - De vakinhoud leerbaar maakt voor haar/zijn leerlingen, in afstemming met de collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van de school. - De vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten. - De vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn: - Hij/zij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen. - Bij de uitvoering van het onderwijs volgt hij/zij de ontwikkeling van de leerlingen. - Hij/zij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden. - Hij/zij stelt op basis van haar/zijn analyse zo nodig haar/zijn onderwijs didactisch bij. - Hij/zij laat haar/zijn onderwijs met de tijd mee gaan. De leraar of docent is vakdidactisch bekwaam wat betreft kennis, indien hij/zij ten minste: - Kennis heeft van verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor de onderwijspraktijk relevant zijn en die hij/zij kan herkennen in het leren van de		

leerlingen. b. Verschillende methodes en criteria kent waarmee hij de bruikbaarheid ervan voor haar/zijn leerlingen kan vaststellen. c. Verschillende manieren kent om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen. d. De methode kan aanvullen en verrijken. e. Weet hoe een leerplan in elkaar zit en de criteria kent waaraan een goed leerplan moet voldoen. f. Kennis heeft van digitale leermaterialen en leermiddelen en de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan kent. g. De verschillende didactische leer- en werkvormen en de psychologische achtergrond daarvan kent. h. De criteria kent waarmee de bruikbaarheid daarvan voor haar/zijn leerlingen kan worden vastgesteld. i. Verschillende doelen van evalueren en toetsen kent. j. Verschillende, bij de doelen als bedoeld in onderdeel i, passende vormen van observeren, toetsen en examineren kent. k. Toetsen kan ontwikkelen, toetsresultaten kan beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen en examens kan beoordelen. l. Bruikbare en betrouwbare voortgangsinformatie kan verzamelen en analyseren en op grond daarvan haar/zijn onderwijs waar nodig kan bijstellen. m. Zich theoretisch en praktisch heeft verdiept in de vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij/zij werkzaam is. De leraar is vakdidactisch bekwaam wat betreft kunde indien de leraar of docent ten minste: a. onderwijs kan voorbereiden, wat betekent dat hij: 1. doelen kan stellen, leerstof kan selecteren en ordenen; 2. samenhangende lessen kan uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen; 3. passende en betrouwbare toetsen kan kiezen, maken of samenstellen; b. onderwijs kan uitvoeren en het leren kan organiseren, wat betekent dat hij: 1. een adequaat klassenmanagement kan realiseren; 2. aan leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk kan maken en leerlingen kan motiveren om deze te halen; 3. de leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend kan uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen; 4. doelmatig gebruik kan maken van beschikbare digitale leermaterialen en leermiddelen; 5. de leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof kan laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen; 6. de leerling kan begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak; 7. samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid stimuleren; c. onderwijs kan evalueren en ontwikkelen, wat betekent dat hij: 1. de voortgang kan volgen, de resultaten kan toetsen, analyseren en beoordelen;	
---	--

2. feedback kan vragen van leerlingen en deze feedback tezamen met zijn eigen analyse van de voortgang kan gebruiken voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces; 3. leerproblemen kan signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen kan zoeken of doorverwijzen; 4. advies kan vragen aan collega's of andere deskundigen; 5. weet wanneer en hoe hij advies kan geven; 6. hierbij gebruik kan maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals supervisie en intervisie; 7. zijn didactische aanpak en handelen kan evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen; 8. kan bijdragen aan pedagogisch-didactische evaluaties in zijn school en deze in afstemming met zijn collega's kan gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school; 9. de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs kan uitleggen en verantwoorden; 10. in staat is tot kritische reflectie op zijn eigen pedagogisch-didactisch handelen.	
Motivering	Verwijzing bewijsstukken
<i>[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]</i>	
Bekwaamheidseis 3: de pedagogische bekwaamheid	voldaan/ niet voldaan
Pedagogische bekwaamheid betekent dat de leraar of docent: a. Met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor de leerlingen kan realiseren. b. De ontwikkeling van de leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop het eigen handelen afstemt. c. Bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen. d. Haar/zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met de collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. e. Bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerlingen tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen. f. Haar/zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd. De leraar is pedagogisch bekwaam wat betreft kennis, indien hij ten minste: a. kennis heeft van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en die kennis kan betrekken op zijn pedagogisch handelen; b. kennis heeft van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en die kan betrekken op zijn pedagogisch handelen; c. kennis heeft van veelvoorkomende ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen;	

d. weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond en weet hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs; e. zich theoretisch en praktisch heeft verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. De leraar of docent is pedagogisch bekwaam wat betreft kunde, indien hij ten minste: a. groepsprocessen kan sturen en begeleiden; b. vertrouwen kan wekken bij zijn leerlingen en een veilig pedagogisch klimaat scheppen; c. ruimte kan scheppen voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten; d. verwachtingen duidelijk kan maken en eisen stellen aan leerlingen; e. het zelfvertrouwen van leerlingen kan stimuleren, hen kan aanmoedigen en motiveren; f. oog heeft voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen en daar recht aan doet; g. ontwikkelingsproblemen, gedragsproblemen en gedragsstoornissen kan signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen; h. zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen kan uitleggen en verantwoorden; i. zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn; j. in staat is tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie; k. zijn eigen grenzen kan bewaken.	
Motivering	Verwijzing bewijsstukken
[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]	
Thema's kennisbasis	
Dit onderdeel moet per opleiding ingevuld worden zodat de kandidaat kan aangeven welke kennisthema's hij/zij 'niet/deels/volledig' beheerst en waar dat uit kan blijken.	
Handtekening assessor 1	
Handtekening assessor 2	

Bijlage 6 Het formulier op basis van vrijstellingen, wordt gebruikt voor de assessmentrapportage

Bekwaamheidseis	Conclusie (niet aanwezig, in ontwikkeling, startbekwaam)
Vakdidactische bekwaamheid	
Pedagogisch bekwaamheid	

De mate van vakinhoudelijke bekwaamheid wordt vastgesteld op basis van toetsen (door de opleiding) en EVK (vastgesteld tijdens de intake).

Bekwaamheidsgebied: Vakdidactisch

Vakdidactisch bekwaam **algemeen** betekent dat de leraar of docent:

- De vakinhoud leerbaar maakt voor haar/zijn leerlingen, in afstemming met de collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van de school.
- De vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten.
- De vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:
- Hij/zij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen.
- Bij de uitvoering van het onderwijs volgt hij/zij de ontwikkeling van de leerlingen.
- Hij/zij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden.
- Hij/zij stelt op basis van haar/zijn analyse zo nodig haar/zijn onderwijs didactisch bij.
- Hij/zij laat haar/zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

(Voor een beschrijving van de onderliggende vakdidactische kennis en kunde, zie bijlage)

Aangetoond in het EVC-assessment op niveau ① ②

Instructie voor de assessor: laat het cijfer staan dat van toepassing is. Dit cijfer hoeft niet gearceerd te worden. Haal vervolgens deze instructie weg.

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Waardering:

Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Verwijs naar eventuele bewijsstukken.

Conclusie:

Bekwaamheidsgebied: Pedagogisch

Kern van de pedagogische bekwaamheid:

- Met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor de leerlingen kan realiseren.
- De ontwikkeling van de leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop het eigen handelen afstemt.
- Bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen.
- Haar/zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met de collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn.
- Bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerlingen tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen.
- Haar/zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.

(Voor een beschrijving van de onderliggende pedagogische kennis en kunde, zie bijlage

Aangetoond in het EVC-assessment op niveau ① ②

Instructie voor de assessor: laat het cijfer staan dat van toepassing is. Dit cijfer hoeft niet gearceerd te worden. Haal vervolgens deze instructie weg.

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Waardering:

Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Verwijs naar eventuele bewijsstukken.

Conclusie:

Bijlage 7 Het formulier (zelf)beoordeling EVC op basis van de leeruitkomstgebieden

Naam kandidaat		
School		
Naam assessor 1		
Naam assessor 2		
Datum		
1. Leeruitkomstgebied PEDAGOGISCH HANDELEN Bij het leeruitkomstgebied 'pedagogisch handelen' gaat het om de pedagogische aspecten van het handelen van de leraar of onderwijsondersteuner. Dit leeruitkomstgebied is afzonderlijk van het (vak)didactisch handelen benoemd, omdat het ook pedagogisch handelen buiten een onderwijssituatie kan betreffen. Het leeruitkomstgebied pedagogisch handelen kent een tweedeling:		
1.1 pedagogisch handelen 1.2 bijdragen aan brede pedagogische doelen <i>Deze overkoepelende landelijke omschrijvingen worden in leeruitkomsten op opleidingsniveau naar inhoud, doelgroep en context geconcretiseerd, en waar gewenst aangevuld met een opleidingsspecifieke of regionale focus.</i>		
1. PH	PABO-2e GRAADSOPLEIDINGEN (Niveau 6)	Voldaan / niet voldaan
1.1	Pedagogisch handelen Je zorgt voor een veilig en stimulerend pedagogisch leef- en leerklimaat, op het niveau van de groep en op het niveau van individuele leerlingen, rekening houdend met diversiteit. Je stimuleert het zelfvertrouwen en de motivatie van je leerlingen om te leren. Je signaleert problemen/vraagstukken en ontwerpt pedagogisch passende leeractiviteiten voor je leerlingen, voert deze uit en evalueert je handelen en het effect van de leeractiviteiten . Je volgt daartoe de ontwikkeling van je leerlingen in hun leren en gedrag en je stemt je pedagogisch handelen daar op af, in overleg met je collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van je leerling verantwoordelijk zijn. Je onderbouwt je eigen pedagogisch handelen met behulp van actuele pedagogische inzichten.	
1.2	Bijdragen aan brede pedagogische doelen Je stimuleert de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling en de ontwikkeling van wendbaarheid en weerbaarheid van je leerlingen. Je draagt actief bij aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van elke leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene, ook in zijn oriëntatie op beroepen of vervolgopleidingen en het ontwikkelen van een beroepsidentiteit (gebruikmakend van netwerken/structuren van de organisatie). Je draagt in samenwerking met je collega's bij aan sociaal-maatschappelijke en ethische doelen als duurzaamheid, inclusie en democratisch burgerschap, op grond van de actuele maatschappelijke context en de verwachte toekomstige veranderingen voor je leerlingen.	

Motivering	Verwijzing bewijsstukken
[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]	

2. Leeruitkomstgebied (VAK)DIDACTISCH HANDELEN

Bij het leeruitkomstgebied '(vak)didactisch handelen' gaat het om (vak)didactische aspecten van het handelen van de leraar of onderwijsondersteuner. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen algemene didactiek en specifieke vakdidactische werkwijzen, modellen e.d., die bij een specifieke leerinhoud horen.

Het leeruitkomstgebied (vak)didactisch handelen kent een driedeling:

2.1 (vak)didactisch ontwerpen en voorbereiden

2.2 (vak)didactisch uitvoeren

2.3 (vak)didactisch evalueren

Deze overkoepelende landelijke omschrijvingen worden in leeruitkomsten op opleidingsniveau naar inhoud, doelgroep en context geconcretiseerd, en waar gewenst aangevuld met een opleidingsspecifieke of regionale focus.

2. VDH	PABO-2e GRAADSOPLEIDINGEN (Niveau 6)	Voldaan /niet voldaan
2.1	(Vak)didactisch ontwerpen en voorbereiden Je ontwerpt en bereidt, in afstemming met je collega's en passend bij het onderwijskundig beleid van je school, leeractiviteiten voor waarin je de leerinhouden van het vakgebied en de inzet van de verschillende (vak)didactische methodieken en middelen duidelijk relateert aan de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van je leerlingen. Je richt de fysieke en/of digitale leeromgeving hierop in, met inachtneming van relevante veiligheidsvoorschriften. Je ontwikkelt samen met je collega's ook grotere onderwijseenheden, doorgaande lijnen en leertrajecten, afgestemd op langere termijndoelen van het vakgebied, via een proces van analyseren, ontwerpen, maken, uitvoeren, evalueren en bijstellen. Je maakt keuzes in je (vak)didactische aanpak op grond van actuele ontwikkelingen in het vakgebied en (beroeps)contexten waarin de vakspecifieke leerinhouden een rol spelen. Je onderbouwt je eigen (vak)didactische handelen met behulp van actuele (vak)didactische inzichten en werkwijzen, met oog voor de relatie tussen vakgebieden. Samen met je collega's zorg je voor (vak)didactische innovaties binnen je school.	
2.2	(Vak)didactisch uitvoeren Je voert zelfstandig, in afstemming met je collega's, planmatig en doelgericht onderwijs uit. Je maakt gebruik van (vak)didactische, activerende werkvormen, aansluitend bij de gestelde doelen en specifieke talenten en leerbehoeften van je leerlingen, om hen te motiveren en te activeren om de gestelde doelen ten aanzien van het vakgebied te behalen. Daarbij handel je met persoonlijke aandacht voor je leerlingen, volgens beroepsethische normen, en doe je recht aan de aanwezige diversiteit.	

	Je speelt tijdens de uitvoering flexibel in op de onderwijssituatie en past waar nodig je handelen direct op de situatie aan.	
2.3	(Vak)didactisch evalueren Bij de uitvoering en na afloop van je onderwijs volg je de ontwikkeling van je leerlingen in de te bereiken (korte en lange termijn) leerdoelen van het vakgebied. Je zorgt voor passende formatieve evaluatie of summatieve toetsing, analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden, en stelt op basis van deze analyse zo nodig de leeractiviteiten of grotere onderwijseenheden of leertrajecten (vak)didactisch bij.	
Motivering		Verwijzing bewijsstukken
[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]		

3. Leeruitkomstgebied VAKINHOUDELIJKE EXPERTISE

Bij het leeruitkomstgebied '(vak)inhoudelijke expertise' gaat het om beheersing van de (vak)inhoudelijke kennis en -vaardigheden zoals vastgelegd voor het betreffende vakgebied (of vak, leergebied, leerinhoud) en kwalificatieniveau. Het gaat daarbij om de eigen beheersing van kennis en vaardigheden van het vakgebied, niet om de (vak)didactische kennis en vaardigheden.

Het is het nodig om (vak)inhoudelijke expertise apart te kunnen benoemen en aantonen, omdat dit de flexibiliteit vergroot voor studenten die een tweede bevoegdheid willen halen, willen verbreden in een leergebied of doorstromen naar het eerstegraadsgebied.

Door inhoudelijke expertise apart te benoemen kan er ook ingespeeld worden op het ontstaan van nieuwe vakgebieden.

Nadere omschrijving en indeling van dit leeruitkomstgebied ligt bij de (landelijke) vakexperts, zo mogelijk op grond van het deel van de opleidingsspecifieke landelijke kennisbasis dat de vakinhoudelijke kennis en vaardigheden beschrijft (niet de vakdidactiek). Niet alle inhoudsgebieden van het onderwijs beschikken echter over een landelijke kennisbasis.

Opleidingen kunnen hun leeruitkomsten voor dit leergebied concretiseren, en waar gewenst aanvullen met een opleidingsspecifieke of regionale focus.

Voor leeruitkomsten binnen dit leeruitkomstgebied geldt dat ze alleen op kennis en vaardigheden gericht kunnen zijn (afhankelijk van de aard van het betreffende vakgebied) en niet tot de afstudeerfase hoeven te behoren.

3.	PABO-2e GRAADSOPLEIDINGEN (Niveau 6)	Voldaan /niet voldaan
Motivering		Verwijzing bewijsstukken
[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]		

3. Leeruitkomstgebied ONDERZOEKEND HANDELEN <i>Bij het leeruitkomstgebied 'onderzoekend handelen' gaat het om de onderzoekende houding van de leraar of onderwijsondersteuner in de praktijk.</i> <i>Deze overkoepelende landelijke omschrijving wordt in de leeruitkomsten op opleidingsniveau naar inhoud en context geconcretiseerd, en waar gewenst aangevuld met een opleidingsspecifieke of regionale focus.</i>		
4.OV	PABO-2e GRAADSOPLEIDINGEN (Niveau 6)	Voldaan / niet voldaan
4	Onderzoekend handelen Je zoekt proactief naar mogelijke problemen of vraagstukken in je onderwijspraktijk vanuit een onderzoekende houding en innovatiegerichte veranderbereidheid. Je signaleert, identificeert en onderzoekt op systematische en navolgbare wijze en met een passende mate van grondigheid meer of minder complexe praktijkvraagstukken, voor het verbeteren van je onderwijspraktijk. Je maakt daarbij gebruik van praktijkgegevens, verschillende perspectieven van belanghebbenden en kennis van relevante theoretische bronnen. Je houdt rekening met validiteit en betrouwbaarheid, grenzen aan generaliseerbaarheid, en onderzoeksethische aspecten. Je deelt de opbrengst met je collega's.	
Motivering		Verwijzing bewijsstukken
<i>[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]</i>		

5. Leeruitkomstgebied PROFESSIONELE IDENTITEIT Het leeruitkomstgebied <i>professionele identiteit</i> kent een indeling in drie subcategorieën: • 5.1 professioneel ontwikkelen • 5.2 professionele identiteit expliciteren • 5.3 professioneel werken Deze overkoepelende landelijke omschrijvingen worden in leeruitkomsten op opleidingsniveau naar inhoud en context geconcretiseerd, en waar gewenst aangevuld met een opleidingsspecifieke of regionale focus.		
5.PI	PABO-2e GRAADSOPLEIDINGEN (Niveau 6)	Voldaan / niet voldaan
5.1	Professionele ontwikkelen Je reflecteert kritisch op je eigen professionele handelen en benoemt je persoonlijke praktijktheorie en je kwaliteiten. Je ontwikkelt je voortdurend in je werk, je leert samen met en van je collega's, op basis van reflectie in interactie met je omgeving en de beroepsgroep. Je werkt samen in (regionale of andere) netwerken. Je stuurt zelfstandig je eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij je de volgende ontwikkelingsstap binnen jouw persoonlijk ontwikkelperspectief schetst.	
5.2	Professionele identiteit expliciteren Je expliciteert je professionele identiteit door je eigen visie op onderwijs (praktijktheorie) te onderzoeken op onderliggende overtuigingen, normen en waarden , en te spiegelen aan die van anderen aan de hand van dilemma's uit je onderwijspraktijk. Je neemt verantwoordelijkheid binnen je professionele ruimte en draagt met je handelen bij aan het uitvoeren van de onderwijsvisie van je school, en aan de kwalificatie, socialisatie en subjectificatie van je leerlingen. Je verantwoordt je keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs, met aandacht voor de regionale en (inter)nationale context.	
5.3	Professioneel werken Je communiceert en werkt samen met leerlingen, collega's, ouders/verzorgers en anderen die bij je leerlingen betrokken zijn. Je handelt volgens morele en beroepsethische normen. Je organiseert, plant en stelt prioriteiten binnen je taken/taakgebieden, ook toegepast op de middellange termijn.	
Motivering		Verwijzing bewijsstukken
[Geef aan of en in welke mate de kandidaat voldoet aan de eisen m.b.t. deze bekwaamheid. Geef eventueel een formatief advies aan.]		
Handtekening assessor 1		
Handtekening assessor 2		

Bijlage 8 Tips en kwaliteitscriteria voor bewijsvoering

Kwaliteitscriteria bewijsmateriaal

De inhoud van het portfolio voldoet aan het taalbeheersingsniveau 4F (dat is het taalniveau dat overeenkomt met eindniveau VWO). Daarvoor gelden de onderstaande criteria.

- Grammatica en spelling: handhaaft consequent een hoge mate van grammaticale correctheid, fouten in de spelling zijn zeer zeldzaam.
- Woordgebruik en woordenschat: er zijn geen merkbare beperkingen in het woordgebruik. Het woordgebruik is rijk en zeer gevarieerd.
- Schrijven: begrijpelijkheid, stijl en structuur: kan schrijven voor zowel publiek uit de eigen omgeving als voor een algemeen lezerspubliek (bijvoorbeeld instanties, media). Kan verschillende registers hanteren en heeft geen moeite om het register aan te passen aan de situatie en het publiek. Kan schrijven in een persoonlijke stijl die past bij een beoogde lezer.

Naast het beschrijven van situaties met behulp van de STARRT-methode neem je ook bewijzen op in je portfolio. De evidentie van de bewijzen wordt gewogen aan de hand van de volgende eigenschappen:

- Variatie in contexten: hoe groter de variatie in handelings- en opleidingscontexten, hoe groter de kans dat bekwaamheden ontwikkeld zijn. Dit wil zeggen dat als je bewijzen toont uit verschillende voor jou kenmerkende situaties, je beter kunt laten zien dat je je hebt ontwikkeld in dit bekwaamheidsgebied.
- Relevantie: de mate waarin de bewijzen de meest belangrijke elementen van het bekwaamheidsgebied dekken. Hoe specifieker, hoe relevanter. Oftewel: laat het bewijs écht zien dat je de bekwaamheid bezit?
- Authenticiteit van een bewijs wil zeggen dat je nagaat of een bewijs authentiek is (is de ervaring echt en betrouwbaar). Bewijzen geschreven door anderen over jou hebben een grote authentieke waarde, bijvoorbeeld feedback van je begeleider over een gedeelte van een les dat jij verzorgd hebt. Als je zo'n beschrijving laat ondertekenen is de authenticiteit nog groter. Ook eigen beschrijvingen en producten kunnen heel authentiek zijn, daarbij geldt: hoe concreter, hoe beter. Assessoren kunnen doorvragen bij een bewijs om zo vast te stellen dat het bewijs echt is.
- Actualiteitswaarde: het bewijs weerspiegelt het huidige bekwaamheidsniveau: het bewijs wat je levert is recent. Het bewijs laat zien waar je je nu bevindt in dit bekwaamheidsgebied. Je kunt (eventueel) (nieuwe) leervragen voor een bepaald bekwaamheidsgebied toevoegen.
- Kwantiteit heeft betrekking op het aantal maanden, jaren ervaring in een bepaald competentiedomein, of de hoeveelheid relevante trainingen en andere opleidingservaringen.

Bewijskracht

De bewijskracht van je materiaal kun je versterken door:

- aan te geven wat je precies met dit materiaal wilt bewijzen (maak een vergelijking met de betreffende bekwaamheidseis)
- concrete situaties te beschrijven
- te focussen op je eigen professioneel handelen en het effect daarvan op anderen
- een verantwoording te geven: waarom heb je het juist zo gedaan? Van welke kennis en vaardigheden heb je daarbij gebruik gemaakt?
- verbanden te leggen met ervaringen van anderen en theorie
- je materiaal vergezeld te laten gaan van reflectie: bijvoorbeeld m.b.v. STARRT
- ook ervaringen, feedback en oordelen van anderen weer te geven (+ jouw reflectie daarop)
- meerdere oordelen te laten zien
- ook je ontwikkeling te laten zien. Dat kan bijvoorbeeld door materiaal van een of twee jaar geleden te vergelijken met heel recent materiaal.

Jij bepaalt zelf welk bewijsmateriaal je opneemt. Je gaat zelf na wat je relevant vindt voor de bekwaamheidseisen waarop je beoordeeld gaat worden.

Voorbeelden van bewijzen:

- diploma's / certificaten
- getuigschriften
- publicaties
- producten zoals bijv. werkstukken, verslagen, schema's
- lesplannen
- eigen ontworpen toetsen
- eigen ontworpen creatieve werkvormen
- leerling enquêtes
- audiovisueel materiaal zoals o.a. geselecteerde onderwijsfragmenten of een presentatie.

Houdt de criteria hierboven genoemd in het achterhoofd.

N.B. Over de motivatie:

Beschrijf wat je heeft gemotiveerd om docent te worden en waarom je juist voor dit schooltype en schoolvak hebt gekozen. Beschrijf hierbij ook wat jij belangrijk vindt in het onderwijs en het docentschap in je gewenste vak/type en waarom je dat vindt. Daarbij kun je bv. denken aan:

- wat je belangrijke waarden in het onderwijs vindt.
- wat je als docent wilt bereiken en waar je voldoening in vindt.
- hoe je met leerlingen wilt omgaan, als individuen en als groep.
- wat, hoe waarom je ze wilt laten leren.
- hoe je met collega's wilt samenwerken.
- hoe je jezelf als docent wilt (blijven) ontwikkelen.

Bijlage 9 Professionaliseringstraject tot expert assessoren

Voorbeeld 1: Trainingsopzet

Training	Inhoud
Dagdeel 1	• Oriëntatie op gehele training • Assessorprofiel • Samenstellen en werken met eigen assessorendossier
Dagdeel 2	• Criteriumgericht interview (CGI) • Assessorendossier centraal • Authentiek oefenen
Dagdeel 3	• Afname van EVC-assessment met geanonimiseerd studentenmateriaal en acteur • Cyclus doorlopen: beoordelen studentenmateriaal, intersubjectieve afstemming vragen, CGI, intersubjectieve beoordeling en terugkoppeling
1 ^e Assessmentperiode 'proef'	• Waar mogelijk koppeling aan ervaren assessor • Afname EVC-assessment met echte studenten, minimaal 2
Dagdeel 4	• Eigen ervaringen met assessor als reflecteerder op eigen beoordelingskwaliteiten • Rapporteren • Oriëntatie op certificeringstraject
2 ^e Assessmentperiode	• Assessor is volwaardig inzetbaar in eigen opleiding • Eigen video-opname maken
Collegiale consultatie	• Onder begeleiding van een trainer/expert vindt er collegiale consultatie (groepjes van max 4) plaats • Eigen CGI-opnames bekijken • Feedback/feedforward krijgen/geven op CGI opnames
Individuele feedback	• Tijdens een CGI-assessment kijkt er een trainer/expert mee en bekijkt het gehele traject en geeft feedback/feedforward. • De trainer/expert geeft advies over het wel/niet aanvragen van de certificering
Certificering	• Bij positieve advies aanvragen van certificering • Beoordeling door onafhankelijke expert (buiten de eigen organisatie/faculteit)

Organisatorische aspecten training voorbeeld 1

Planning	• Tussen dagdeel 1 en dagdeel 4 zitten vier maanden. • Totale traject van begin t/m beoordeling: minimaal 8 maanden.
Tijdsbesteding trainer	t/m dagdeel 4: 24 uur
Tijdsbesteding trainer/expert collegiale consultatie	4 uur
Tijdsbesteding trainer/expert individuele feedback	4 uur
Tijdsbesteding deelnemer	45 uur (assessments na dagdeel 4 niet meer mee berekend)

Voorbeeld 2: Trainingsopzet

Training	Inhoud
Dag 1 (2 dagdelen)	• Oriëntatie op gehele training • Assessorenprofiel - kader • Uitleg assessmentprocedure • De basisvaardigheden assessor • Beoordelaarsvalkuilen • Invullen eigen ontwikkelscan
Assessmentperiode	• Gekoppeld aan een ervaren sr. expert-assessor • Uitvoeren van 2 assessments (CGI + Praktijkbezoek) o.l.v. de sr. expert-assessor • Cyclus doorlopen: beoordelen kandidatenmateriaal, intersubjectieve afstemming vragen, CGI en Praktijkbezoek, intersubjectieve beoordeling en terugkoppeling • Eigen video-opname maken • Twee rapportages schrijven
Dagdeel 2	• Collegiale consultatie (groepjes van max 4) • Eigen CGI-opnames bekijken • Feedback/feed forward krijgen/geven op CGI opnames
Afsluiting	• Op basis van gekregen feedback/feed forward van collega's en de sr. expert-assessor reflecteren op eigen ervaringen en eigen beoordelingskwaliteiten. • Deze verwerken in het assessorendossier. • Aanleveren assessorendossier, twee geschreven rapportages, beoordeling van assessorvaardigheden door expert-assessor (volgens kwaliteitsrubriek criteriumgericht beoordelen I. Oudkerk Pool) en CGI-opnames. • Definitieve beoordeling op basis van bovenstaande elementen en de beoordeling van de rapportagevaardigheden door de trainer/bureau. • Certificering geschiedt bij een voldoende beoordeling van: ○ het assessorendossier en bewijsmaterialen ○ assessorvaardigheden ○ rapportagevaardigheden ○ volledige aanwezigheid bij dag 1 en dagdeel 2.

Organisatorische aspecten training voorbeeld 2

Planning	• Tussen dag 1 en uitvoeren assessments zit 1 maand. • Uitvoeren 2 assessments duurt 2 weken. • Tussen uitvoer assessments en dagdeel 2 zit 1 maand. • Totale traject van begin t/m certificering duurt 4 maanden
Tijdsbesteding trainer	• Training en voorbereiding dag 1: 10 uur • Screening en feedback rapportages: 2 uur • Training en voorbereiding dagdeel 2: 5 uur • Beoordeling totale assessorendossier: 2 uur Totaal: 19 uur
Tijdsbesteding sr. expert-assessor	• Bespreken en beoordelen voorbereiding assessor in opleiding: 2 uur • Beoordeling assessorvaardigheden en feedbackgesprek voeren: 2 uur Totaal: 4 uur
Tijdsbesteding deelnemer	40 uur (inclusief uitvoeren twee assessments)

Bijlage 10 ADVIESFORMULIER NAV INTAKEGESPREK in EVC-PROCEDURE

Opleiding	
Naam student	
Studentnummer	
Telefoon	
Mail	
Naam intaker	

Advies intaker

- ☐ EVC-assessment (voor de poort) aanvragen
☐ Geen EVC-assessment (voor de poort) aanvragen
☐ Valideren na start opleiding

Vrijstelling aanvragen op basis van EVK

Naam onderwijseenheid (heden) of leeruitkomst (en)	code	Aantal ECTS	Op basis waarvan wordt dit advies gegeven?
			Gevolgde opleiding: Diploma:
			Gevolgde opleiding: Diploma:
			Gevolgde opleiding: Diploma:

Voor welke onderwijseenheid(heden) of (eenheid van) leeruitkomst(en) vraagt de kandidaat de beoordeling aan?

EVC op basis van bekwaamheden

Naam onderwijseenheid (heden) of leeruitkomst (en)	code	Aantal EC's	Op basis waarvan wordt deze beoordeling aangevraagd? <i>Meerdere mogelijk (combi's zijn mogelijk)</i>
			Onderbouwing: via een lesbezoek / portfolio met bewijsmateriaal / CGI
			Onderbouwing: via een lesbezoek / portfolio met bewijsmateriaal / CGI
			Onderbouwing:

			via een lesbezoek / portfolio met bewijsmateriaal / CGI
--	--	--	--

EVC op basis van vakinhoud

Naam onderwijseenheid (heden) of leeruitkomst (en)	code	Aantal ECTS	<i>Op basis waarvan wordt deze beoordeling aangevraagd?</i>
			Onderbouwing: Vakinhoudelijke toets / Portfolio met bewijsmateriaal / CGI
			Onderbouwing: Vakinhoudelijke toets / Portfolio met bewijsmateriaal / CGI
			Onderbouwing: Vakinhoudelijke toets / Portfolio met bewijsmateriaal / CGI

Handtekening:

Datum:

Bijlage 11 STARRT-formulier bij de bekwaamheid

Titel bewijs:

Relevant voor: [welke bekwaamheid of specifiek onderdeel daarvan?]

Geef een korte toelichting op de situatie waarin het bewijs tot stand is gekomen door de onderstaande vragen te beantwoorden. Voeg het ingevulde blad bij het bewijs in je portfolio.

	Naam opdrachtgever/werkgever:
	Datum: <i>[wanneer was deze situatie?]</i>
S	Situatie: beschrijf de aanleiding en het doel van de opdracht/taak:
T	Taak: beschrijf de exacte taak/opdracht die je had en je rol/functie daarin. Geef tevens aan of het hier een complexe taak betrof of niet, en waaruit dat bleek.
A	Activiteiten: beschrijf de activiteiten die achtereenvolgens zijn ondernomen in het kader van deze opdracht. Geef tevens aan welke activiteiten daarvan voor jouw rekening kwamen.
R	Resultaat: beschrijf het resultaat van de opdracht.
R	Reflectie: hoe is dat resultaat ontvangen door verschillende betrokkenen (opdrachtgever, klanten/cliënten, etc.). Wat is er vervolgens met dat resultaat gebeurd?
T	Transfer: wat is de “leeropbrengst” geweest <i>voor jezelf</i> ? Wat zou je een volgende keer bij een vergelijkbare opdracht hetzelfde aanpakken en/of wat anders. Waarom? Denk met name aan de transfer naar de beroepscontext waarvoor de opleiding specifiek bedoeld is.
	Eventuele toelichting: • Referenties • Literatuur

Bijlage 12 Rapportage EVC-assessment

Gegevens

Gegevens aanbieder evc-assessment

Naam:

Adres:

Plaats:

Assessoren

Naam opleidingsassessor:

Naam opleidingsassessor:

Plaats en datum

Datum:

Plaats:

Gegevens kandidaat

Achternaam	
Voornaam / -namen	
Geboortedatum	
Geboorteplaats	
Schoolvak	

Doel EVC-assessment

Tijdens het EVC-assessment toont een kandidaat door middel van een assessmentdossier EVC en een criteriumgericht interview aan over welke bekwaamheden zij al (in een bepaalde mate) beheerst. Hierdoor is het mogelijk om in het vervolgtraject gericht te werken aan de bekwaamheden die de kandidaat nog niet – op startniveau – beheerst.

Verantwoording

De toegepaste landelijke standaard

De verworven eindkwalificaties van de kandidaat zijn gemeten ten opzichte van de bekwaamheidseisen, uitgewerkt in de volgende onderdelen:

- de bekwaamheidseisen voor tweedegraadsleraren (vastgelegd in het besluit bekwaamheidseisen leraren en docenten)
- de generieke kennisbasis (vastgelegd in een publicatie van 10 voor de leraar)
- de vakspecifieke kennisbasis (vastgelegd in een publicatie van 10 voor de leraar)

In de bekwaamheidseisen is een algemene definitie van bekwaamheid opgenomen alsmede een uitwerking van het vereiste kwalificatieniveau. Daarmee wordt het kader voor de toetsing ten aanzien van de bekwaamheidseisen gegeven.

De verschillende bekwaamheden worden zichtbaar in gedrag. Per competentie zijn indicatoren beschreven waaraan te zien is of de kandidaat (aspecten van) een bekwaamheid beheerst (zie bijlage A). De bekwaamheden vormen de leidraad voor het in kaart brengen en beoordelen van de verworven bekwaamheden.

De assessmentprocedure en de gehanteerde instrumenten

In de evc-assessmentprocedure is een aantal stappen doorlopen:

1. Voorlichting en orientatie
2. EVC-intakegesprek
3. Voorwaarden voor deelname • Positief advies van EVC-intaker • Inschatting van minimaal erkenning van 15 ec
4. Het evc-assessment bestaat uit: • een criteriumgericht interview (CGI) De kandidaat levert hiervoor aan: • een assessmentdossier EVC (Op advies van de EVC-intaker kan een video-opname of lesbezoek deel uit maken van de assessmentprocedure).
5. Beoordeling en rapportage
6. Besluit examencommissie

Onderbouwing en eindconclusie EVC-assessment

Profiel van de kandidaat
Kandidaat heeft de volgende opleidingen afgerond: Haar werkervaring in het onderwijs heeft opgedaan in : In het portfolio en tijdens het CGI komt kandidaat over als:

Eindconclusie

Op grond van de beoordelingsbronnen (portfolio en criteriumgericht interview) komen de assessoren tot het oordeel of bij de kandidaat op onderstaande bekwaamheden sprake is van de volgende mate van startbekwaamheid:

Bekwaamheidseis	Conclusie (niet aanwezig/nvt, in ontwikkeling, startbekwaam)
Vakinhoudelijke bekwaamheid	
Vakdidactische bekwaamheid	
Pedagogisch bekwaamheid	

Bekwaamheidsgebied: Vakinhoudelijk

Kern van de vakinhoudelijke bekwaamheid:

Vakinhoudelijk bekwaam betekent dat de leraar of docent in ieder geval:

- a. De inhoud van haar/zijn onderwijs beheerst.
- b. Boven de leerstof staat.
- c. De leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat haar/zijn leerlingen die kunnen leren.
- d. Vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap.
- e. Kan bijdragen aan de algemene vorming van haar/zijn leerlingen.
- f. Haar/zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.

Aangetoond in het EVC-assessment op niveau

De vakinhoudelijke bekwaamheid is wel/niet meegenomen in het EVC assessment.

Bekwaamheidsgebied: Vakdidactisch

a. Vakdidactisch bekwaam algemeen betekent dat de leraar of docent: • De vakinhoud leerbaar maakt voor haar/zijn leerlingen, in afstemming met de collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van de school. • De vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten. • De vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn: • Hij/zij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen. • Bij de uitvoering van het onderwijs volgt hij/zij de ontwikkeling van de leerlingen. • Hij/zij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden. • Hij/zij stelt op basis van haar/zijn analyse zo nodig haar/zijn onderwijs didactisch bij. • Hij/zij laat haar/zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

<i>(Voor een beschrijving van de onderliggende vakdidactische kennis en kunde, zie bijlage)</i>
Aangetoond in het geschiktheidsonderzoek op niveau Niet aangetoond / in ontwikkeling / startbekwaam
Waardering:
Ontwikkelpunten:

Bekwaamheidsgebied: Pedagogisch

Kern van de pedagogische bekwaamheid: • Met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor de leerlingen kan realiseren. • De ontwikkeling van de leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop het eigen handelen afstemt. • Bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen. • Haar/zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met de collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. • Bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerlingen tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen. • Haar/zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.
<i>(Voor een beschrijving van de onderliggende pedagogische kennis en kunde, zie bijlage)</i>
Aangetoond in het geschiktheidsonderzoek op niveau Niet aangetoond / in ontwikkeling / startbekwaam
Waardering:
Ontwikkelpunten:

Eventuele opmerkingen/adviezen m.b.t. scholingsprogramma

Naar aanleiding van het EVC assessment en het advies van de intaker stellen de assessoren voor om:

.....vrij te stellen.

Assessoren wensen kandidaat alle plezier en succes met de studie en hebben er alle vertrouwen in dat kandidaat zich tot een startbekwame docent VO ontwikkeld.

Ondertekening

Plaats:	
Datum:	
Handtekening kandidaat	Handtekening coördinator assessments, namens de assessoren
	Assessor 1:
	Assessor 2: